

AZERBAYCAN CUMHURİYETİ EĞİTİM BAKANLIĞI
AZERBAYCAN DEVLET İKTİSAT ÜNİVERSİTESİ
TÜRK DÜNYASI İŞLETME FAKÜLTESİ
ULUSLARARASI İLİŞKİLER

LİSANS BİTİRME TEZİ

Çağdaş jeopolitik teoriler

Hazırlayan
Rehim Rehimli
1317.02035

BAKÜ-2018

AZERBAYCAN CUMHURİYETİ EĞİTİM BAKANLIĞI
AZERBAYCAN DEVLET İKTİSAT UNİVERSİTESİ
TÜRK DÜNYASI İŞLETME FAKÜLTESİ
ULUSLARARASI İLİŞKİLER

LİSANS BİTİRME TEZİ

ÇAĞDAŞ JEOPOLİTİK TEORİLER

Hazırlayan

Rehim REHİMLİ

1317.02035

Danışman

Dr. Perviz SEMEDOV

BAKÜ-2018

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
AZƏRBAYCAN DÖVLƏT İQTİSAD UNİVERSİTETİ

Kafedra “İqtisadiyyat və İşlətmə”

TƏSDİQ EDİRƏM

“ ____ ” _____ 2018

BURAXILIŞ İŞİ ÜZRƏ VERİLMİŞ TAPŞIRIQ

**“Türk Dünyası İşlətmə” fakültəsinin Beynəlxalq münasibətlər
(Uluslararası İlişkiler) ixtisası üzrə**

təhsil alan tələbəsi

Rəhim Rəhimli Elxan
(adı, soyadı, atasının adı)

Diplom işinin rəhbəri

Dr. Səmədov Pərviz Həbib
(adı, soyadı, atasının adı, elmi adı və dərəcəsi)

1. İşin mövzusu Çağdaş Jeopolitik Teorilər

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti tərəfindən təsdiqlənsin
“ ____ ” _____ 2018 il **No**

2. Tələbənin sona yetirdiyi işin kafedraya təhvil müddəti: 8 ay

3. İşin məzmunu və həcmi (izahı, hesabı və eksperimental hissəsi, yeni təhlilə ehtiyacı olan müəssisələr) Özet, Giriş, Birinci bölüm, İkinci bölüm, Üçüncü bölüm, Dördüncü bölüm, Sonuç, Kaynakça

4. Buraxılış işi üçün lazımi materiallar

1. Bülent Ulaş, Jeopolitik; Türkiye'nin Milli Güvenliği ve Avrupa Birliği Üyelik Süreci, İstanbul, Başlık, 2011, s. 99
2. Ömer Budak, Türkiye'nin Dünya Ülkeleri Açısından Jeopolitik Önemi ve Avrasya'daki Yeri, Ankara, Bilge Yayınları, Birinci Baskı, Mart 2006, s.12
3. Monroe Doctrine," Encyclopædia Britannica Online, 15 June 2010, <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/390243/Monroe-Doctrine>
4. Zbigniew Brzezinski, The Grand Chessboard, New York: Basic Books, 1997, p. 3.
5. Alfred Thayer Mahan,"Encyclopædia Britannica Online, 15 June 2010 <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/357900/Alfred-Thayer-Mahan>.
6. Flint, Colin, Introduction to Geopolitics, London: Routledge, 2006, p. 20
7. Walter Hixson, George F. Kennan: Cold War Iconoclast, Columbia University Press: New York, 1989, p. 6.
8. Dodds, Klaus, Geopolitics: A Very Short Introduction, New York: Oxford University Press, 2007
9. Samuel P. Huntington, -The Clash of Civilizations,|| in Toal; Dalby; Routledge (eds.), The Geopolitics Reader, pp.159-169
- 10.Francis Fukuyama, -The End of History,|| in Toal; Dalby and Routledge (eds.), The Geopolitics Reader, pp. 114-124.

5. Qrafik materiallarının siyahısı dəqiq göstəricilərlə (vacib cədvəl, çertyojlar, yaxud qrafiklər, nümunələr və s.) 5 şəkil

6. Buraxılış işi üzrə məsləhətçinin soyadı, adı, atasının adı, elmi adı və dərəcəsi (diplom işinin ona aid olan hissəsini göstərməklə)

Dr. Elşən Məmmədli Xalid

7. Buraxılış işinin təqdimi üzrə təqvim planı:

Sıra No	İşin hissələrinin adı	Qurtarma faizi (yerinə yetirilmə)	İşin yerinə yetirilməsi müddəti	
			plan üzrə	faktiki
1.	Bölüm (Ekim 2017 – Ocak 2018)			
2.	Bölüm (Şubat 2018 – Nisan 2018)			
3.	Bölüm (Mayıs 2018)			

Buraxılış işinin rəhbəri _____
imza

Məsləhətçi _____
imza

Tapşırığı imza üçün qəbul etdim _____
(tələbənin imzası)

Tapşırığın qaytarılması tarixi “___” _____ 2018-ci il

Qeyd 1. Buraxılış işi üzrə verilmiş tapşırıq 2 nüsxədən ibarətdir. Nüsxənin biri tələbəyə verilir, ikincisi kafedrada qalır.

2. Hazırlanmış buraxılış işini tapşırıqla birlikdə tələbə DAK təqdim edir.

BURAXILIŞ İŞİNİN PLANI

BİRİNCİ BÖLÜM JEOPOLİTİK BAKIŞ AÇILARI

1.1. JEOPOLİTİĞİN TARİHİ

1.2. DÜNYADA JEOPOLİTİK

1.2.1. ABD Jeopolitiği

1.2.1.1. On Dokuzuncu Yüzyıldan İkinci Dünya Savaşına kadar

- 1.3.1.2. Soğuk Savaş Jeopolitiği
- 1.2.2. Soğuk Savaş Sonrası Jeopolitik
- 1.2.3. Avrupa jeopolitiği
- 1.2.3.1. Friedrich Ratzel
- 1.2.3.2. Rudolf Kjellen
- 1.2.3.3. Sir Halford Mackinder
- 1.2.3.4. Karl Haushofer

İKİNCİ BÖLÜM

KRİTİK JEOPOLİTİK

- 2.1. MODERN JEOPOLİTİK SÖYLEM
- 2.1.1. Hegemon'un Jeopolitik Söylemi
- 2.1.2. Kategorize, Tanımlama ve Belge İhtiyaçlarımız
- 2.1.3. Kimlik Siyaseti ve "Diğer" in Yaratılışı
- 2.1.4. Batı / Avrupa Kimlik ve Sorunları

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

JEOPOLİTİK GÖRÜNTÜLEME: HARİTALARIN ÖNEMİ

- 3.1. HARİTANIN GÜCÜ
- 3.2. HARİTA VE HARİTA BOZUKLUKLARI ORYANTASYONU
- 3.3. HARİTALAR VE GÜÇ
- 3.4. MERCATOR PROJEKSİYONU

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ANA AKIM İLETİŞİM TEORİSİ VE TEMEL VARSAYIMLARI

- 4.1. ULUSLARARASI DİSİPLİNDE İLİŞKİLER VE JEOPOLİTİK
- 4.2. İLETİŞİM TEORİLERİ
- 4.3. BÜYÜK TARTIŞMALAR
- 4.4. ANA AKIM İLETİŞİM TEORİSİ GERÇEKÇİLİK
- 4.5. İKİ ALAN ARASINDAKİ TUTARLILIKLAR
- 4.5.1. Ortak Varsayımlar: Güç, Devlet ve Ulus
- 4.5.2. Paradigmatik Kör Noktalar
- 4.5.2.1. Devlet ile ulusu eşleştirmek
- 4.5.2.2. Yüksek ve Düşük Siyaset Arasındaki Fark
- 4.5.3. Ortak Amaçlar ve Tutkular
- 4.5.4. Göçmenlerin Etkisi

SONUÇ

KAYNAKÇA

ÇALIŞMA HUKUKU AÇISINDAN İŞÇİ HAKLARI

ÖZET

Jeopolitik, coğrafyanın (insan ve fiziksel) siyasete ve uluslararası ilişkilere etkisinin incelenmesidir. Jeopolitik genellikle ülkeler ve onların aralarındaki ilişkilere atıfta bulunurken, diğer iki devlet türüne de odaklanabilir: sınırlı uluslararası tanınırlığı olan bağımsız devletler; Bir federasyon, konfederasyon veya yarı-federal bir sistem oluşturan federal devletler gibi alt-jeopolitik varlıklar arasındaki ilişkiler.

Uluslararası ilişkiler düzeyinde, jeopolitik, uluslararası politik davranışları coğrafi değişkenler aracılığıyla anlamak, açıklamak ve tahmin etmek için dış politika eğitimi yöntemidir. Bunlar arasında bölge çalışmaları, iklim, topografya, demografi, doğal kaynaklar ve değerlendirilen bölgenin uygulamalı bilimi bulunmaktadır.

Bu çalışmada Jeopolitiğin temel meseleleri, önemi, jeopolitik görüntüleme, jeopolitik teoriler değerlendirilmiş ve karşılaştırılmıştır.

Anahtar kelimeler: jeopolitik, haritalar, uluslararası ilişkiler, ABD jeopolitiği, kritik jeopolitik

İÇİNDEKİLER

TUTANAK.....	ii
ÖZET.....	vi
İÇİNDEKİLER	vii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	x
ŞEKİLLER LİSTESİ	xii
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

JEOPOLİTİK BAKIŞ AÇILARI

1.1. JEOPOLİTİĞİN TARİHİ	3
1.2. DÜNYADA JEOPOLİTİK.....	10
1.2.1. ABD Jeopolitiği	10
1.2.1.1. On Dokuzuncu Yüzyıldan İkinci Dünya Savaşına kadar	10
1.2.1.2. Soğuk Savaş Jeopolitiği	11
1.2.2. Soğuk Savaş Sonrası Jeopolitik	14
1.2.3. Avrupa jeopolitiği	18
1.2.3.1. Friedrich Ratzel.....	18
1.2.3.2. Rudolf Kjellen.....	20
1.2.3.3. Sir Halford Mackinder	22
1.2.3.4. Karl Haushofer.....	26

İKİNCİ BÖLÜM

KRİTİK JEOPOLİTİK

2.1. MODERN JEOPOLİTİK SÖYLEM	29
2.1.1. Hegemon'un Jeopolitik Söylemi	30
2.1.2. Kategorize, Tanımlama ve Belge İhtiyaçlarımız	32
2.1.3. Kimlik Siyaseti ve "Diğer" in Yaratılışı	34
2.1.4. Batı / Avrupa Kimlik ve Sorunları.....	37

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

JEOPOLİTİK GÖRÜNTÜLEME: HARİTALARIN ÖNEMİ

3.1. HARİTANIN GÜCÜ	40
3.2. HARİTA VE HARİTA BOZUKLUKLARI ORYANTASYONU .	40
3.3. HARİTALAR VE GÜÇ.....	43
3.4. MERCATOR PROJEKSİYONU.....	47

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ANA AKIM İLETİŞİM TEORİSİ VE TEMEL VARSAYIMLARI...

4.1. ULUSLARARASI DİSİPLİNDE İLİŞKİLER VE JEOPOLİTİK ..	52
4.2. İLETİŞİM TEORİLERİ	52
4.3. BÜYÜK TARTIŞMALAR.....	55
4.4. ANA AKIM İLETİŞİM TEORİSİ GERÇEKÇİLİK.....	58
4.5. İKİ ALAN ARASINDAKİ TUTARLILIKLAR	59
4.5.1. Ortak Varsayımlar: Güç, Devlet ve Ulus.....	59

4.5.2. Paradigmatik K�r Noktalar.....	61
4.5.2.1. Devlet ile ulusu eşleştirmek.....	61
4.5.2.2. Yüksek ve Düşük Siyaset Arasındaki Fark	64
4.5.3. Ortak Amaçlar ve Tutkular.....	65
4.5.4. Göçmenlerin Etkisi	68
SONUÇ	72
KAYNAKÇA	75

KISALTMALAR LİSTESİ

ABD	Amerika Birleşik Devletleri
SSC	Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti
SSCB	Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Güçlerin Doğal Koltuklarının Mackinder's Haritası	23
Şekil 2: Dünya'nın McArthur'un Evrensel Düzeltici Haritası	40
Şekil 3: Dünyanın Kutupsal Projeksiyonu	45
Şekil 4: Dünyanın Mercator Projeksiyonu	47
Şekil 5: Bir Kraliçe olarak Avrupa	49

GİRİŞ

Jeopolitik, coğrafi alanla ilgili politik güce odaklanır. Özellikle, karasuları ve toprakları diplomatik tarihle ilişki içinde. Akademik olarak jeopolitik, siyasetle ilgili coğrafyaya referansla tarih ve sosyal bilimi analiz eder. Dışardan akademisyenler, çeşitli gruplar, kar amacı gütmeyen gruplar ve kar amacı gütmeyen özel kuruluşlar (aracı kurumlar ve danışmanlık şirketleri gibi) dahil olmak üzere jeopolitik bir prognoz sunmaktadır. Jeopolitiklerin ilgi alanları arasında, uluslararası politik aktörlerin çıkarları ile jeopolitik bir sistem yaratan alan, mekan, coğrafi unsur veya yollar. "Kritik jeopolitik", klasik jeopolitik teorileri, emperyalizm çağında ve sonrasında büyük güçler için politik / ideolojik işlevlerini göstererek yıkıyor. Ondokuzuncu yüzyılın sonları ile İkinci Dünya Savaşı'nın sonları arasındaki dönem, hem teori hem de pratik açısından "klasik jeopolitiğin" altın dönemi olarak tanımlanabilir. Ondokuzuncu yüzyıldan itibaren, coğrafi keşif çağı, yakın ve küresel bir politik rekabetin yükselişe geçmesiyle birlikte, tüm büyük rakip güçlerin (Büyük Britanya, Almanya, Rusya ve ABD), teoriler inşa eden önemli jeopolitik teorisyenleri vardı. Ülkelerinin gücünü arttırmak ya da en azından korumak için. Bu jeopolitik kuramcılar hem akademisyenler hem de devlet adamlarıydı ve teorileri büyük ölçüde kendi anavatanlarının karar alıcıları tarafından benimsenmişti. Böylece teorileri, çağın büyük güçleri arasındaki ilişkilerde önemli bir rol oynamıştır. Bu çalışmada çalışma hukuku açısından işçilere tanınan haklar araştırılmıştır.

Çalışmanın birinci bölümünde jeopolitiğin temel meseleleri verilmiş, jeopolitiğin tarihi, dünyada jeopolitik araştırılmıştır.

Çalışmanın ikinci bölümünde kritik jeopolitik, modern jeopolitik söylem, kategorize, tanımlama ve belge ihtiyacı, kimlik siyaseti ve “diğer” incelenmiştir.

Çalışmanın üçüncü bölümünde jeopolitik görüntüleme, haritaların gücü, Mercator projeksiyonu hükümleri incelenmiştir.

Çalışmanın dördüncü bölümünde ise ana akım iletişim teorisi ve onun temel varsayımları incelenmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

JEOPOLİTİK BAKIŞ AÇILARI

Jeopolitik, bütün değerlerin, coğrafya üzerinde yaşayan insanların lehine, en iyi şekilde kullanılmasıdır (Ulaş, 2011: 99). Siyasi alanın korunması için askeri alanın oluşturulması zorunlu olan jeopolitik de siyasi coğrafya, beşeri değerlerle aktif hale getirilir. Jeopolitik, coğrafyanın politikaya verdiği yönü belirlerken politika üretmez, politika üretenlere, coğrafi tabana dayalı veriler hazırlar (Budak, 2006: 12). Latin kökenli olan coğrafya ve politik kelimelerinin birleşiminden oluşturulan ‘jeopolitik’ kelimesini ilk kullanan İsveçli siyaset bilimci Rudolf Kjellen olmuştur. Vestfalya döneminden Avrupa’nın yeniden şekillenme sistemiyle varolduğunu düşündüğümüz yeni düzen ile başlayan o zamanın jeopolitik anlayışı, 19. yüzyılın sonlarında artık Afrika kıtasının tanınması ile ciddi bir biçimde bir bilim olarak kullanılmaya başlanmıştır. Jeopolitik anlayışına farklı dönemlerde; A.T.Mahan, Friedrich Ratzel, Halford J. Mackinder, Rudolf Kjellen, K.E. Haushofer ve N.J. Spykman gibi ünlü bilimciler teorileri ile imzalarını atmışlardır.

1.1. JEOPOLİTİĞİN TARİHİ

“Jeopolitik” çok fazla kullanılan bir terimdir. Uluslararası politika yazarları, gözlemcileri ve uygulayıcıları, belirli dış politika konularını ve sorunlarını tanımlamak, açıklamak ya da analiz etmek için sıkça terim kullanırlar. Bu aşırı kullanım, jeopolitiğin uluslararası ilişkileri analiz etmenin bir yöntemi olarak, bazen çatışan kavramlar, yerleşik bir düşünce örgütü ve tanınmış bir teorisyenler ve akademisyenler grubu

tarafından iyi bilinen ortak bir kelime dağarcığı içeren bir tarihe sahip olduğu gerçeğini göz ardı etmektedir.

Bu kitabın amacı, jeopolitik düşünce tarihinin belirgin yönlerini ortaya koymak ve klasik jeopolitik analizi geçmiş, güncel ve güncel uluslararası ilişkilere uygulamaktır. Mekânın gururu Halford Mackinder, Alfred Thayer Mahan, Nicholas Spykman ve James Burnham'ın jeopolitik fikir ve teorilerine verilmiştir. Bu “jeopoliterler” geçmiş olayların parlak analizlerini gelecekteki gelişmelerin dikkate değer tahminleriyle birleştirdi. Mackinder, örneğin, 1920'lerin başlarında ve 1943'te, 1949'da kurulan Kuzey Atlantik İttifakının ortaya çıkışını öngördü. 1940'ların sonlarında ve 1950'lerin başında Burnham, Orta ve Doğu Avrupa'daki Sovyet iktidarını zayıflatmak için bir strateji önerdi. 1980'lerde Reagan yönetiminin başarılı politikalarını önceden haber verdi.

Soğuk Savaş'ın sona ermesi “yeni bir dünya ya da der” ümün ve ekonominin ya da Edward Luttwak'ın “jeo-iktisat” ın belirttiği gibi, jeopolitiğin uluslararası politikada itici güç olarak yerini alacağı öngörüsüyle sonuçlandı. Etkinlikler, coğrafyanın hala önemli olduğunu kanıtladı; uluslar hala güç ve toprak için mücadele ediyorlar; Bu askeri güç hala iktisatın kozunu atıyor (en azından kısa vadede); Francis Fukuyama'nın aksine, “tarihin sonu” nda değiliz.

Soğuk Savaş tarihin sonu değildi, aksine potansiyel olarak hegemonik bir güç ile bu iktidarın küresel hegemonyaya karşı teklifine karşı çıkan bir devlet koalisyonu arasındaki en son çarpışma. Sovyetler Birliği'nden önce, Hitler'in Almanya'nın Japon İmparatorluğu'yla ittifakı vardı. Hitler'in Almanya ve Japonya'sından önce Wilhelm II'nin Almanya ve Avusturya-Macaristan'ı vardı. Almanya ve Avusturya-Macaristan'dan önce Napolyon'un Fransıası vardı. Napolyon'dan önce Louis XIV'in Fransıası vardı. Louis XIV'den önce, Avusturya ve İspanyol Habsburgları

vardı. Hegemonya için her bir teklif, iktidar dengesini yeniden kurmaya ya da sürdürmeye kararlı devlet koalisyonu tarafından karşılandı.

Yirmi birinci yüzyılın farklı olacağını düşünmek için hiçbir sebep yok. Çin'in Asya-Pasifik bölgesinde ve ötesindeki baskın güç haline gelmek için bir teklifin ilk aşamalarında olduğunu gösteren belirgin işaretler var. Bu Amerika Birleşik Devletleri'nin tehlikede görmezden gelmesi muhtemel bir tehdittir. Rusya'nın halihazırda başka bir “sıkıntı zamanı” geçirdiği ve Avrupa'nın barışçıl demokrasilerin egemen olduğu bir dönemde, dünyanın odak noktası Orta Asya'ya, Güneybatı Asya'ya, Doğu Asya'ya ve Pasifik Kıyısına kaymıştır. Sovyet İmparatorluğunun dağılması, Hazar Denizi bölgesinde geniş petrol ve doğal gaz kaynakları, Hindistan-Pakistan ihtilafına nükleer boyut ve Çin'in yükselişi gibi birçok faktör nedeniyle bu büyük bölge bir kez daha oldu Alfred Thayer Mahan'ın “tartışmalı ve tartışmalı bir zemin” olarak adlandırdığı şey haline gelir. Rusya, Türkiye, İran, Hindistan, Pakistan, Çin, Japonya, Koreliler ve ABD'nin bu bölgenin bir ya da daha fazla bölgesinde karşılaştıkları çıkarlar vardır.

Önceki küresel veya bölgesel güç mücadeleleri karada, denizde ve havada savaşlar içeriyordu. Yirmi birinci yüzyılın mücadeleleri büyük olasılıkla dış mekânın kontrolünü ele geçirme çabalarını ya da en azından dışsal alanın kullanımını diğerlerine inkar etmek için çabaları içerecektir. Anti-uydu silahlar, uzaylı lazerler, balistik füze savunmaları ve yörünge uzay istasyonları artık bilim kurgularının konusu değil. Teknolojinin etkisi, devlet adamlarını jeopolitik vizyonlarını büyütmeye zorlayacak.

Jeopolitik bakış açısı hakkındadır. Bu dünyayı nasıl görüyor. İlkokul ve lise coğrafya derslerinde, dünyanın yedi kıtadan (Avrupa, Asya, Afrika, Kuzey Amerika, Güney Amerika, Avustralya ve Antarktika) ve dört

okyanustan (Atlantik, Pasifik, Hint ve Arktik) oluşmuş olduğu öğretilirdi. Ancak jeopolitik olarak bakıldığında, dünya büyük bir kıta, Avrasya-Afrika, birçok küçük ada ve bir büyük okyanustan oluşuyor. Coğrafya ve jeopolitik arasındaki bu ayrım, uluslararası ilişkilerin incelenmesi ve uygulanması için önemlidir.

Coğrafya bilgisi jeopolitik analiz için çok önemlidir. Jeopolitik, belirli bir coğrafi ortamda devletler ve imparatorluklar arasındaki etkileşim ile ilgilidir. Tarih boyunca coğrafya, ulusların ve imparatorlukların çarpıştığı aşama olmuştur. Coğrafya, uluslararası siyasetin en temel faktörüdür çünkü en kalıcı olanıdır. Bir devletin coğrafyası - coğrafi bir coğrafyadaki ve bir bütün olarak dünyadaki konumu - devlete yönelik sınırlamalar getirme ve bunlara sınırlamalar getirme olanağı sunar. Bu nedenle, coğrafya aynı zamanda bir devletin liderlerinin veya yöneticilerinin bakış açılarını da şartlar ve böylece dış politika konularında karar alma süreçlerini etkiler.

Tarih boyunca coğrafya, ülkelerin kara gücü veya deniz gücü yönündeki jeopolitik yönelimini etkilemiştir. Bir ülke ya da ada konumu muhtemelen bir ülkeyi denize yönlendirecektir, oysa kıta yeri muhtemelen bir ülkeyi karaya yönlendirecektir. Bazı ülkeler kıtalarda yer almakta, ancak okyanusa, deniz veya kara oryantasyonu ile sonuçlanabilecek bir duruma erişime hazır durumdadır. Bir ülkenin deniz veya kara oryantasyonu mutlaka mutlak değildir. Deniz odaklı bir ülke karadaki güce sahip olabilir ve karaya yönelik bir ülke denize girebilir. Böyle olunca, Wilhelmine Almanya 1900'lü yılların başında İngiliz deniz gücüne meydan okumaya çalıştığı zaman, çatışma sıklıkla ortaya çıkıyor.

Bir ülkenin büyüklüğü, uluslararası politikada oynayabileceği rolde önemli bir faktördür. Son zamanlarda, egemen jeopolitik oyuncular

Sovyetler Birliği ve Amerika Birleşik Devletleri, iki kıta büyüklüğündeki dev oldu. Ancak, tek başına bir ülkenin boyutu jeopolitik önemi garanti etmek için yetersizdir. Brezilya, Arjantin ve Avustralya, kendi başlarına, dünya siyasetinde hiçbir zaman önemli bir rol oynamayan büyük ülkelerdir. Bu arada, İngiltere ve Japonya'nın çok daha küçük ülkeleri büyük imparatorluklara hükmetti.

Bir ülkenin diğer ülkelere göre konumlandığı coğrafi konum, boyuttan daha önemlidir. Dünya tarihinin incelenmesi, örneğin, tamamen veya çoğunlukla Kuzey Yarıküre'de bulunan ülkelerin dünya siyasetinde en büyük etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Yirminci yüzyıla kadar, dünya siyaseti, Avrasya, açık deniz adaları ve Sahra'nın kuzeyindeki Afrika ülkelerinde egemen olmuştur. Yüzyıllar boyunca, Batı ve Güney Yarıküreleri, Avrasya sömürgeci güçlerinin nesnelerinden çok daha azdı. Amerika Birleşik Devletleri, küresel siyaseti büyük ölçüde etkileyen tek Batı Hemisfer ülkesidir.

Bir ülkenin dünya sahnesinde önemli bir rol oynama yeteneğini etkileyen diğer faktörler arasında nüfus, ekonomi, teknoloji, askeri güç ve hükümetin karakteri yer almaktadır. Bununla birlikte, bu faktörler coğrafyadan farklı olarak zamanla değişebilir. Coğrafya sabittir, ancak etkisi değişebilir. Teknolojik ve bilimsel gelişmeler mesafe, topografya ve iklim etkilerini değiştirebilir. Örneğin, Atlantik ve Pasifik Okyanusları tarafından Birleşik Devletler tarafından sağlanan koruma, daha hızlı gemilerin ve denizaltıların, uçakların ve jetlerin ve kıtalararası balistik füzelerin gelişmesiyle zamanla azalmıştır.

En temel düzeyde, uluslararası politika, uzay ve iktidar mücadelesi ile ilgilidir. Tarih boyunca, uluslar ve imparatorluklar topraklarını ve diğer ülkeler ve halklar üzerindeki nüfuzlarını genişletmeye çalıştılar. Tarih, imparatorlukların ve bütün uygarlıkların yükselişini ve çöküşünü

kaydeder; en büyüğü, Arnold J. Toynbee'nin on iki ciltlik Tarih Çalışması kitabında en çok okunan bir şekilde katalogudur. Toynbee, medeniyetlerin “meydan okuma ve tepki” diyalektiğinden dolayı yükseldiğini ve düştüğünü savundu. Uluslararası politikada, zorluklar sık sık, mevcut iktidar dengesini bozmak ya da üzmekle tehdit eden yükselen güçlerin biçimini aldı. Napolyon Savaşları'ndan sonra, Viyana Kongresi'nin diplomasi, Henry Kissinger'ın, “Birinci Dünya Savaşı'na kadar süren uluslararası bir yapı ya da sistem” olarak adlandırılan “bir dünyayı yeniden canlandırdı” olarak adlandırmasıyla sonuçlandı. Viyana Kongresi tarafından kurulan “barışın yapısı” konusundaki meydan okuma, 1871'de, Almanya'nın Avrupa'daki hakim durumuna yükselmesiyle ortaya çıktı. Bugün, Soğuk Savaşın sona ermesiyle yaratılan uluslararası sistem, Doğu Asya-Pasifik Rim bölgesinde Çin'in yükselişine meydan okuyor.

Bu arada ABD, Britanya İmparatorluğu'nun jeopolitik halefi olarak ortaya çıktı. Ondokuzuncu yüzyılda, İngiltere, Viyana Kongresi'nde dikilen Avrupa'nın güç dengesini desteklemek için denizlerin kendi coğrafi konumunu ve komutalarını kullandı. Bugün Amerika Birleşik Devletleri, Soğuk Savaş'ın ardından Avrasya'nın güç dengesini desteklemek için deniz, hava ve uzayın kendi coğrafi konumunu ve komutasını kullanıyor.

Lord Palmerston, ulusların kalıcı dostları ve sürekli düşmanları olmadığını, sadece kalıcı çıkarların olduğunu ünlü olarak ilan etti. Jeopolitik, devlet adamlarının kendi ülkelerinin çıkarlarını belirlemelerine yardımcı olur ve kalıcı ve geçici çıkarları birbirinden ayırt etmelerine yardımcı olur. Bu ilgi alanları elbette zamanla değişebilir. Örneğin on altıncı ve on yedinci yüzyıllarda İngiltere, Belçika'yı kontrol etmek için düşmanca bir gücü önlemeye çalıştı. Daha

sonra, imparatorluğu genişledikçe, İngiltere, denizlerin ve dengeli bir Avrupa kıtasının komutasını sürdürmeye çalıştı. Sonunda, imparatorluğu solgunlaştıkça, İngiltere güçlü bir NATO ve ABD ile “özel bir ilişki” destekledi.

ABD dış politikası benzer bir evrim geçirdi. Başlangıçta, Kurtuluş Savaşı'ndan sonra Amerika Birleşik Devletleri, Amerikan kıtasındaki Avrupa etkisini ortadan kaldırmaya ve batıya doğru genişlemeye (Monroe Doktrini ve Manifest Kaderi) aradı. Ondokuzuncu yüzyılın sonlarında, Amerika Birleşik Devletleri, Pasifik Okyanusu ve Doğu Asya'ya (Açık Kapı) genişlemeye çalıştı. Yirminci yüzyılda, ABD'nin dış politikasının en önemli parçası, düşman güçlerini ya da Avrupa ya da Doğu Asya'ya egemen olan güçlerin ittifakını engellemekti.

Yirmi birinci yüzyılın jeopolitiği şekilleniyor. Küreselleşme, ekonomik karşılıklı bağımlılık ve bilgi devrimi, bu yüzyılda ulusların nasıl etkileşime gireceğini etkileyecektir. Ancak bu faktörler jeopolitikleri alakasız hale getirmemiştir. Bunun yerine, bu faktörler ve diğerleri, daha geniş bir jeopolitik çerçeve içinde milletler üzerinde faaliyet göstereceklerdir. Bununla birlikte, nerede olduğumuzu anlamak için tarihin jeopolitiğine yeniden bakmak gerekir. Bunu yapmak için, büyük jeopolitik kuramcılarının kullandığı zamansız jeopolitik analiz yöntemleriyle aşina olmalıyız.

Başka bir deyişle, dünyayı Mackinder, Mahan, Spykman ve Burnham'ın gördüğü gibi görmeliyiz.

1.2. DÜNYADA JEOPOLİTİK

1.2.1. ABD Jeopolitiği

1.2.1.1. On Dokuzuncu Yüzyıldan İkinci Dünya Savaşına kadar

Amerikan jeopolitiği, Birinci Dünya Savaşı'na kadar ünlü Monroe Doktrini tarafından belirlendi. Doktrini, Başkan James Monroe tarafından 1823'te Kongre'ye yaptığı yıllık mesajında ileri sürüldü. Burada Eski Dünya ve Yeni Dünya'nın farklı sistemlere sahip olduğunu ve farklı alanlarda kalması gerektiğini kabul etti. Doktrini, ABD'nin Avrupa güçleri arasındaki savaflara müdahale etmeyeceğini ve Batı Yarıküreyi kontrol etmek için bir Avrupa gücünün herhangi bir girişiminin Birleşik Devletlere karşı düşmanca bir davranış olarak görüleceğini ilan etti (Doctrine, 2010).

Bununla birlikte, Avrupa'da yüzyıllardır süren güç mücadelesi tırmanırken, Dördüncü Dünya'nın yeni gücü geliyordu. 1898 İspanyol-Amerikan savaşı, ilk Amerikan denizaşırı fetih savaşıydı ve bu nedenle doktrindeki ilk çatlağı oluşturdu. Ortaya çıkan ihtiyaçların bir sonucu olarak, Amerika'nın ilk stratejistleri ve jeopolitik kuramcıları yüzyılın başında teoriler üretmeye başladılar. Ülkelerinin gücünü güçlendirmek amacıyla, bu stratejistler, bir neo-okyanus donanma üstünlüğü için “doktrinlerin öğretilmesi” ni başlattılar ve Amerikan donanması, Britanya'nın dalgaları kontrol ettiği fikrine karşı çıkmaya başladı (Brzezinski, 1997: 3).

ABD'nin ilk tanınmış stratejist / jeopolitik teorisyeni 1860-1914 yılları arasında deniz subayı ve tarihçi olan Alfred Thayer Mahan (1840-1914) idi. Kolej derslerini 1660–1783 yılları arasında Deniz İktidarı Üzerindeki Etkisinin adlı kitabında yayınladı. Kitapta Mahan, kara gücünün deniz gücünün önemi / üstünlüğünü ve deniz üstünlüğünün dış politikanın

temel ilkesi ve temeli olduğunu savundu. Mahan'ın çalışmaları hemen tanındı ve Büyük Britanya ve Almanya'da geniş bir kitle tarafından okundu(Mahan, 2010). Her ne kadar Mackinder 1904'ün ünlü adresinde Forth Dünyasına çok az ilgi gösterse de, hem İngiliz hem de Almanlar Mahan'ın denizlere karşı kara güçleri konusundaki tartışmasını ele geçirdiler. Ciddi güçler. Mahan, özellikle Almanya'da I. Dünya Savaşı'ndan önceki yıllarda deniz kuvvetlerinin oluşumunu etkiledi. Ayrıca Mahan'ın kara ve deniz güçleri arasındaki ayrımı, Soğuk Savaş boyunca jeopolitik düşünürleri etkilemeye devam etti. Mahan, İngiltere ile Avrasya kara güçlerini dengelemeye yönelik bir ittifakı da savundu(Flint, 2006: 20).

Mahan birçok emperyalist inancı barındırdı ve ABD'nin dünya gücü olmasını istedi. ABD'nin bu hedefe ulaşması için tasarladığı yol, birikimden geçti.

Jeopolitik terimi, Hollanda doğumlu bilim adamı Spykman tarafından Avrupa'dan ABD'ye ithal edildi. Her ne kadar bu terim, ABD'de İkinci Dünya Savaşı ve gerileme arasındaki dönemde kullanılmasa da, dış politikanın jeopolitik yönleri etrafında gelişen zihniyet hayatta kaldı, ancak Soğuk Savaş ABD Yönetimi'nin himayesinde farklı bir yol izledi. Aşağıdaki bölümün konusunu oluşturur.

1.3.1.2. Soğuk Savaş Jeopolitiği

Her ne kadar jeopolitiğe dair pek çok kitap “Soğuk Savaş jeopolitiği” başlıklı bir bölüm içeriyor olsa da, jeopolitik “kelimesi Soğuk Savaş sırasında nadiren kullanılmıştır. Bu özellikle dönemin ilk yarısında durumdu.

Soğuk Savaş, Sovyet-Amerikan jeopolitik ve ideolojik yüzleşme dönemini, İkinci Dünya Savaşı'nın sona ermesiyle, 1989 yılında Berlin

Duvarı'nın yıkılışı arasında geçen 40 yıllık dönemi içine almaktadır. “Geopolitik” terimi, Kissinger, 1970'lerde yeniden kullanılmaya başlandı, temsil edilen terim, yirminci yüzyılın ikinci yarısında siyasi uygulamayı etkilemeye devam etti.

“Cold War Geopolitics” adlı makalesinde Dodds, 1947'de “Cold War” ibaresini ilk kez alan Amerikalı gazeteci Walter Lippman olduğunu öne sürüyor(Dodds, 2003: 2007). Encyclopedia Britannica'ya göre, söz konusu kelime ilk olarak ünlü İngiliz yazar George Orwell tarafından 1945'te Amerika Birleşik Devletleri ve Sovyetler Birliği arasındaki nükleer bir çıkmazın gelecek dönemi işaret edeceğini öngördüğü makale. Ansiklopedisi Britannica, bu terimin Amerikan finansörü ve cumhurbaşkanlığı danışmanı Bernard Baruch tarafından ABD'ye getirildiğini söyledi.

1947'de Columbia'daki State House'da, Lippmann'ın, medyada ve ABD yönetiminde önemli bir figür olarak statüsü verildiğinde, terimi popülerleştirdiğini ve kendisini yaygın bir şekilde kullanmaya başlayabildiğini söyleyecektim. Bunu paraya çevirmek için. ‖wholl kelimeyi daha ilginç kılan şey ise 1945-47 gibi erken dönemlerde bu terimi kim nasıl başarabilirdi ki, savaşın doğru bir şekilde başlamasından önce bile, iki önemli, ancak henüz süper güçler arasındaki savaşın “ölümsüz” olabileceğini öngördüler. Bu olayların gerçekleşmesi için naif bir tahmin mi yoksa plana mı yönelik bir plan mı? Bu tartışma, bu çalışmanın kapsamı dışındadır, ancak Soğuk Savaş jeopolitiğini üreten kişi önemli ve ilgili.

Ünlü ABD Soğuk Savaş kapsama politikasının gelişiminde önemli rol oynayan Amerikalı diplomat George F. Kennan'dı. 1929'da ABD Dış Servisi'nin genç bir üyesi olarak Kennan, Rus düşüncesini, dilini ve kültürünü incelemek için Berlin Üniversitesi'ne yollandı. 1931'de

alışmalarını tamamladı ve sonunda Rus işlerinde özel eğitim alan ilk Amerikan diplomatı oldu.

İkinci Dünya Savaşının sonunda jeopolitik, ırk kavramının yanı sıra Nazizm ile yakın ilişkisi nedeniyle kara koyunda bir şey oldu. Soğuk Savaş dönemi, Nazi rejimi ile olan ilişkileri nedeniyle bir dönem olarak “geopolitiğin” ortadan kalkmasına tanık oldu. Bununla birlikte, gizli bir hayatın tadını çıkarmaya devam etti. Her ne kadar, bu dönemde, ABD'nin deyişiyle, ABD'nin deyimiyle, sözde ABD'ye geri getirilen Henry Kissinger olduğu söylense de, Soğuk Savaş'ın kendisi, dünyadaki satranç tahtası üzerinde oynanan jeopolitik oyunun gerçekleştirilmesinden başka bir şey değildi.

Sonunda SSCB kt. Bu, herhangi bir savaş kazanmamış olmasına rağmen, ABD'yi victor yaptı. SSCB'nin kş, Soğuk Savaş ideolojik jeopolitik düzenin sonunu da işaret etti.

Jeopolitik değişim, kriz ve savaş zamanlarında popüler hale gelir. Bu, Sovyetler Birliği'nin Soğuk Savaşın sona ermesi sırasında özellikle jeopolitiğin incelenmesinin yaklaşık yarım yüzyıllık bir ihmalkrlıktan sonra tekrar modaya dönüştüğü bir dönemde çözülme sürecinde dikkat çekiciydi. Soğuk Savaş sonrası dönemin şafağında meydana gelen değişim rüzgarlarının yarattığı fırtına sırasında, jeopolitiğe yönelik iştahı bir kez daha canlandı. Fukuyama, tarihin sonunu açıkladı ve Huntington, medeniyetler çatışmasının başlangıcını ilan etti. Dünya Adasının bir kez daha açık bir alan haline gelmesiyle, Mackinder Heartland Teorisi'ni çizen Zbgniew Brzezinski, Büyük Satranç Tahtasının yeni eski kurallarını tanımladı. Dünya ya da yeni süper gücün ihtiyaç duyduğu şey, onunla birlikte ilerlemek için yeni bir drama ve yeni jeopolitik teorilerdi. Bir sonraki bölümde, Soğuk Savaş sonrası dönemin başlıca jeopolitik teorilerini kısaca özetlemeye çalışacağım.

1.2.2. Soğuk Savaş Sonrası Jeopolitik

Soğuk Savaş'ın sona ermesi, birçok şeyin sonunu, birçok yeni şeyin doğuşunu ve diğerlerinin yeniden düzenlenmesiydi. Soğuk Savaşın soğukluğunda çok uzun süre donmuş kalan küreselleşme, kültür ve kimlik ile ilgili konular, 1990'ların başından itibaren yüksek politik gündeme geri döndü. Dünya aynı zamanda entegrasyon ve parçalanma süreçlerine tanık oldu; Birçoğu ulus-devletlerin sona ermesi ve toprak sınırlarından kaçmak için savunduğunu söylerken, birçoğu diğerlerinin her zamankinden daha güçlü olduklarını savunuyordu. Ancak, insanlar, eski dünyanın istikrarı ve iyi bilinen kuralları “Yeni Dünya Düzeni” olarak adlandırılan kaotik yapının yerini alırken ihtiyatlı kaldılar. Aynı zamanda büyük bir teknolojik gelişme gerçekleşti.

Eski düşman savaşı yitirirken, yeni bir düşman arayışı ve onun yaratılışı, Soğuk Savaş sonrası dönemin temel jeopolitik karakterini belirledi. Bu süreçte coğrafya maddeye devam etti. Dodds'ın da belirttiği gibi, küreselleşmenin daha yoğun biçimlerinin lehine yapılan iddialara rağmen, toprakların, uluslararası sınırların ve egemenlik iddialarının alaka düzeyi her zaman olduğu kadar baskın kaldı (Dodds, 2007: 1).

Jeopolitik, aniden yeni gündemde olan yüksek gündemde açıkça ortaya çıktı.

Özetle, Sovyetler Birliği'nin ideolojik bir ötekileştirilmesi, Soğuk Savaş ideolojik jeopolitiğinin temelini değiştirdi. Yeni ortaya çıkan yeni soru “Yeni jeopolitiğin temeli ne olacak?” Bu sorunun en popüler cevaplarından biri Samuel Huntington tarafından verildi (Huntington, 1998: 159).

Huntington, Soğuk Savaşın sonunda başlayan tartışmalara, yeni çağın siyasetinin uygarlık fay hatları boyunca gerçekleşeceğini ilan ederek “yeni” bir bakış açısı getirdi. Huntington, küresel siyasetin en önemli ve

merkezi yönünün, temel çatışma kaynaklarının ideolojik veya ekonomik olmaktan ziyade kültürel olacağı yönündeydi. Başka bir deyişle, medeniyetler çatışması küresel siyaseti belirleyecek ve uygarlıklar arasındaki fay hatları gelecek dönemin savaş çizgileri olacaktır.

Birkaç seviye / kimlik ve medeniyet birimi vardır. Huntington için, uygarlık en yüksek olanıdır. Başka bir deyişle, bir grubun sınırlarını belirleyen en geniş kültürel grup / kimliktir. Büyük bir grup insandan veya küçük bir gruptan oluşabilir; Alt medeniyetleri de içerebilir. Mümkün olan boyut ne olursa olsun, medeniyetlerin insanlık tarihinin ve dolayısıyla geleceğin temel belirleyicilerini oluşturduğunu savunuyor. Ona göre, geleceğin siyasetini şekillendiren ana uygarlıklar arasında Batı, Konfüçyüs, Japon, İslami, Hindu, Slav-Ortodoks, Latin Amerika ve muhtemelen Afrika yer alıyor. Kimlik ve medeniyet hakkındaki bu kısa tartışmadan sonra Huntington onun önemli sorusunu soruyor: Medeniyetler neden çatışacak? (Huntington, 1998: 161)

İlk ve en önemlisi, medeniyetler arasındaki farklılıkların sadece gerçek değil, aynı zamanda temel olduğunu da savunuyor. Medeniyetler ve dolayısıyla insanlar tarih, dil, kültür, gelenek ve din tarafından birbirinden ayrılırlar. Huntington için din en önemli olanıdır. Siyaset ve çatışma üretmeye ve üretmeye devam eden bir farktır. İkincisi, dünya giderek daha küçük bir yer haline geldiğinde, o insanların medeniyet bilincinin ve bilincinin arttığını ve güçlendiğini savunuyor. Bu gerçek, hata hatlarını daha net ve daha merkezi hale getirir. Üçüncüsü, küreselleşmenin getirdiği kimlik krizinin bir sonucu olarak, dini kimliğin köktenci bir biçimde doldurulan bir çok yerinde bir boşluk ortaya çıkmaktadır. Bu canlanma, ulus devletleri aşan ve medeniyetleri birleştiren kimlik ve bağlılık için iyi bir temel sağlar. Dördüncüsü, Batı medeniyeti, Soğuk Savaş'ın sonunda iktidar açısından zirvesine ulaştı,

ancak Batılı olmayanlar, Batı medeniyetiyle Batı karşıtı olmayan yollarla yüzleşmeye ve meydan okumaya yönelik artan bir istek ve arzuya sahip olacaklar. Kimliklerin ve kültürlerin verildiği ve bu şekilde sabit varlıklar olduğu gerçeği, medeniyet çatışmasının beşinci sebebinin oluşturmaktadır. Kültürel özelliklerin ve farklılıkların daha az değişken ve dolayısıyla da tavizsiz ve politik ve ekonomik açıdan çözülüp çözülmediğini savunuyor (...) Medeniyetler arasındaki çatışmalarda, soru şudur: Sizce nedir? 'Değiştirilemeyen bir sözdür. (Huntington, 1998: 169)

Francis Fukuyama, Soğuk Savaş sonrası dönemin en meşhur alimlerinden biri olan ünlü makalesi ve tarihin sonunu ilan eden bir kitap haline gelen bir başka kayda değer isim (Fukuyama, 1998: 114). 1989 yılında yazdığı Fukuyama, tanık olduğumuz şeyin sadece Soğuk Savaş'ın sonu değil, tarihin sonu olduğunu iddia etti. Fukuyama için yirminci yüzyıl sonunda başladığı yere geri döndü: ideolojinin sonu ya da kapitalizm ve sosyalizm arasında bir yakınlaşma değil, ekonomik ve politik liberalizmin zaferine. Tarihin sonunda, insanlığın ideolojik evriminin ve Batı liberal demokrasisinin insan yönetiminin son biçimi olarak evrenselleşmesinin son noktasıdır. Fukuyama için, liberalizmin ya da Fransız Devrimi'nin ideallerinin dünyanın her köşesinde uygulanmadığı gerçeği, tarihin sona ermesi için bir engel teşkil etmez.

Fukuyama'nın kendisinin de kabul ettiği gibi, retoriğin ya da tarihin sona ermesinin fikri yeni değil. En tanınmış savunucusu, Hegel'den fikri ödünç alan Marx. Hegel, tarihin Napolyon'un yenilgisini ve Fransız Devrimi'nin ideallerinin zaferini işaret eden 1806'da sona erdiğini ilan etti. Hem Hegel hem de Marx, tarihi bir başlangıç, bir orta ve bir son ile diyalektik bir süreç olarak gördüler. Fukuyama, Hegel'in fikirlerini analiz etse de, Hegel'in diyalektik tarih anlayışının eksikliklerini ya da

elişkilerini eleştirmez ya da yorumlamaz, mantıksal tarihin her zaman antitezi olacağı için bir sonu olmaz. Yani 1806 veya 1989 anti-tezleri yok mu? Fukuyama bu soruyu sormuyor, aksine liberalizme ve yenilgiye meydan okuyor: faşizm ve komünizmin her düzeyde yaşayan ideolojiler olarak yenilgisi. Ama birinin zaferi ötekinin mağlubiyeti anlamına mı geliyor, yoksa komünizm ve faşizmin oyunu kaybetmiş olması, liberallerin gerçekten kazandığı anlamına mı geliyor? O ne bu soruları sorar ne de cevaplar.

Fukuyama'nın öne sürdüğu bir diğer önemli argüman ise, dünya tarihinin sonuna ulaşmış olan kısmının, ekonomi ile siyasetten çok daha fazla işgal edilmesiydi. Komünist ideolojinin geçişi, uluslararası ilişkilerin giderek büyüyen “pazarlanması” ve geniş çaplı çatışmaların olasılığının azalması anlamına gelir. Tarihin Sonu Üzerine Düşünceler, Beş Yıl Sonra, Fukuyama, “tarihin sonu” iddiasının, dünyanın ampirik durumuna ilişkin bir ifade olmadığını, ancak liberal demokratik kurumların adaleti veya yeterliliği ile ilgili normatif bir argümanda olduğunu belirtir (Fukuyama, 1995: 27).

Fukumaya ve Huntington'un yazılarına ek olarak, Soğuk Savaş sonrası dönemde dikkat çeken diğer iki entelektüel aydınlar, Zbigniew Brzezinski ve Thomas Barnett'di.

Thomas Barnett, New York Times'ın en çok okunan kitabı The Pentagon'un Yeni Haritası: Yirmi Birinci Yüzyılda Savaş ve Barış kitabında ABD'nin yeni dünyanın nasıl bir süper güçlerden birinin ölümünden sonra nasıl çalıştığını anlatması için yeni bir strateji oluşturmayı amaçladı (Barnett, 2004: 15). Ayrıca dünyayı büyük bir savaş alanı olarak ele aldı ve ülkesinin devlet adamları için yeni haritayı çizmeyi hedefledi.

1.2.3. Avrupa jeopolitiği

1.2.3.1. Friedrich Ratzel

Siyasi coğrafya alanındaki en büyük isim, “Geotitit Geographie” (1897) ve “Amerika'nın Mekânsal Büyümesi Üzerine Kağıtlar” (1896) adlı Alman coğrafyacı Friedrich Ratzel'dir.

Ratzel, devleti bir biyolojik organizma biçimi olarak gören, vücudunun toprakları olan ve devletlerin biyolojik yasalara göre davrandığı ve yaşadığı iddia edilen devletin organik teorisini geliştirdi.

Ratzel coğrafyayı sosyal bilimlerin vazgeçilmez ve bölünmez bir parçası olarak gördü ve bütün sosyal bilimler kompleksinin yalnızca bir coğrafi temel üzerine geliştirilebileceğini savundu. Onun görüşüne göre, coğrafyanın ihmalı sosyal bilimleri asılsız hale getirecektir. Onun için, coğrafyanın önemini göz ardı eden akademisyenler, teorilerini havada tutmuşlardı (Hagan, 1942: 479). Jeopolitiklerin amacı bu boşluğu doldurmaktır. Ratzel coğrafyasına göre tüm sosyal bilimleri iyi bir temele oturtuyor ve sadece coğrafya aracılığıyla toplam siyaset bilimine ulaşabiliyoruz. Bu temel olmadan yol daha uzun ve daha tehlikeli hale gelecekti. Coğrafya, devletlerin mekansal yönleri, bir çıkış noktası oluşturur ve ilerideki yol jeopolitiktir.

Ratzel için, devletin topraklarında "kökleri" vardır ve bu nedenle kendi topraklarının ve konumunun doğasına uygun olarak büyür. Organik devlet teorisine göre, her devlet yaşayan bir organizmadır, büyüme her devletin doğasındadır ve doğal olarak büyüyen bir devlet daha az başarılı ve daha küçük olanları emmeye eğilimlidir. Böylelikle, devletin büyümesiyle büyümesini ölçtü ve genişlemeye ve siyasi büyümenin, bir devlet için gücünü artırdığı için, sağlıklı olduğunu iddia etti (Hagan, 1942: 479). Ratzel, insani etkinliği belirleyen bir faktör olarak fiziksel

çevrenin önemine göre, her devletin coğrafi değeri ve nihai kaderinin öngörülebilir ve vurgulanabileceğine inanır.

“Siyasi Alanlarda Çalışmalar: Dünya ve Kıta ile İlişkili Siyasi Bölge” başlıklı makalesinde, Ratzel politik coğrafya çalışmalarının gerekliliğini ortaya koymuştur. Dünyanın her bir coğrafi bölümünün diğer bölümlerle ilişkili olduğunu ve dolayısıyla hep birlikte bir bütün oluşturduğunu iddia etti. Bütün bu, yaşayan organizmalar olan ve genişlemeye ihtiyaç duyan devletler arasında paylaşıyor. Çünkü toplam alan miktarı sınırlıdır, bölgenin tüm siyasi uzantıları bir noktada durmak zorunda kaldı. Dünya yüzeyinin büyüklüğü genişlemeye sınırlar koyduğundan, zirveye aynı anda yalnızca birkaç eyalet tarafından ulaşılabilir.

Darwinian teorisinin en uygun olanının doğal seçimi ve hayatta kalması, Ratzel'in analizinde, medeni ve gelişmiş toplumların hayatta kalmasına yol açtı. Bir insan ve toprağı arasındaki ilişki esastır. Ratzel için insanlar topraklarına dayanıyor. Tarih boyunca bir insan toprakları için kanı tutuyor ve zamanla diğerini birbirinden ayırmak imkansız hale geliyor. Böylelikle Alman olmayan bir Alman ya da Fransa'sız Fransa'yı düşünmek imkansız hale geliyor.

Organik devlet teorisine ek olarak, Ratzel'in bir başka önemli mirası da, eyaletlerin yaşam alanına duydukları gereksinimi kavramsallaştıran Lebensraum¹ kavramıdır. 1949'da Amerikan Siyasal Bilimler Dergisi'nde yayınlanan bir makalede Charles Kruczewski şunları yazdı:

Tam anlamıyla tercüme edilen Lebensraum, yaşam alanı anlamına gelir ve Almanya'daki herkes tarafından yorumlandığında, Alman halkının fiziksel, politik ve ekonomik olarak yaşamını ve gelişimini garanti etmek için gerekli olan her şeyi belirtmek için alınır. Prestij, tarihi ve coğrafi hususlara dayanan her türlü meseleyi kucaklar.

¹ Yaşam alanı: Leben yaşamak demektir ve Raum açık alan demektir.

Alman jeopolitik teorisyeni Kurt Vowinckel, 1939'da Lebensraum'un biyolojik, ekonomik ve kültürel bir karaktere sahip olduğunu yazdı (Vowinckel, 1939: 488). Bu şekilde değerlendirildiğinde, Lebensraum, herhangi bir devletin iki temel unsuru olan ulus ve toprağı birbirine bağlayan bir kavram olarak ortaya çıkıyor. hem üniter bir biyolojik varlık olarak davranır.

Ratzel's teorilerinin Almanya'nın niyetlerini bilimsel ve teorik bir zemine oturtması, böylelikle hem Alman toprak genişlemesini hem de nüfusun güneşteki yerini elde etme aracı olarak büyümesini meşrulaştırdığı iddia edilebilir. Alman halkı, yaşam alanına ihtiyaç duyan bir organizma olarak ve fiziksel çevrenin insan faaliyeti üzerinde belirleyici bir etkiye sahip olduğunu savunarak, her devletin coğrafi ihtiyaçlarının ve nihai kaderinin bir politika hedefi olarak algılanabileceğini ve nihayetinde izlenebileceğini vurgulamıştır (Gerry, 2003: 173). Almanya'nın önceliğı ve lebensraum ihtiyacı ve haklarını savunan bir Alman coğrafyacı; Bu argümanların bilimsel temellerini attı ve bir "jeopolitik bilim" in yolunu açtı.

Ratzel'in yaşadığı dönemde, Almanya tek bir ülkeye birleştirildi ve kimliğini yeni bir devlet olarak bulmak için çalıştı. Ratzel, hem zamanının koşullarından hem de olaylarından etkilenmişti ve bunun sonucunda, çalışması hem yaşadığı hem de sonraki nesillere damgasını vurdu.

1.2.3.2. Rudolf Kjellen

Rudolf Kjellen, terimin icadı ve Ratzel'in organik durum teorisinin daha da geliştirilmesi ile ilgili olarak önemlidir. Ancak, bu tarihe kadar yayınlarının hiçbirisi İngilizce'ye çevrilmedi. Kjellen'in vatandaşlığı İsveçli olmasına rağmen, onu, Jürzel'in öğrencisi olarak hem bu

durumdan etkilenmiş hem de onu bir parçası haline getiren geleneği etkilediği için onu Alman jeopolitiği etiketi altında değerlendirmek mümkündür.

Kjellen, devletlerin güçlü olmak için beş tamamlayıcı politika türü uygulamak zorunda olduklarını savundu. Bu politikalar Econopolitik, Demopolitik, Sociopolitik, Kratopolitik ve nihayet jeopolitiktir (Almeida, 2010: 1). Jeopolitiklerin ayaklarının kelimenin tam anlamıyla yeryüzünde olduğunu ve jeopolitiğin hukuki veya idealist değil, gerçekçi olduğunu savundu. Ratzel'in organik hal teorisine dayanarak, Kjellen eyaletleri biyolojik ve coğrafi organizmalar olarak ele aldı. Onun etkisi, özellikle, 1916'da yayınladığı Staten'in somutlaştığı (Yaşam Biçimi Olarak Devlet) yaygın bir şekilde okunan ve jeopolitik'in daha geniş ve daha derin bir ideolojik anlam kazandığı Almanya'da kuvvetliydi.

Kjellen, devletlerin doğal olarak daha fazla güçle büyüyen dinamik varlıklar olduğu fikrini yaydı. Büyümenin motoru kültürdü. Daha güçlü ve gelişmiş olan kültür, daha geniş bir alana yayılmak ya da daha fazla bölgeyi kontrol etmek zorundaydı. Onun için, ileri kültürlerin başkalarının topraklarına yayılması sadece doğaldı. Böylece, sınırlar taş değil, dövülebilir hale getirilmemiştir: devletin genişlemesini meşrulaştırmak için bir istek veya çabalama. Kjellen's teorisinin bir başka merkezi unsuru da autarky kavramıdır. Autarky basitçe, daha geniş anlamda sadece güç anlamına gelen durumun yeterliliğini ifade eder.

Kjellen ve Ratzel, jeopolitiği hayatımızın içsel bir parçası haline getiren Karl Haushofer'in kuramlarının temellerini attığı için önemli isimler. Alanı zenitine taşıyan Haushofer'dı. Bununla birlikte, aynı zamanda alanın lütuftan nihai düşüşünden büyük ölçüde sorumluydu. Haushofer, Ratzel, Kjellen'in bir takipçisi, ama en önemlisi ve özellikle de Mackinder'dı. Bu nedenle, jeopolitiğin ve jeopolitiğin sona ermesine

neden olan gelişmelerin Haushofer'in anlayışını ortaya koymadan önce, ünlü İngiliz coğrafyacı Sir Halford Mackinder'ı tanıtmak uygun olacaktır.

1.2.3.3. Sir Halford Mackinder

Jeopolitik alanındaki en önemli isimlerin Alman olduğu doğru olsa da, jeopolitik sadece bir Alman bilimi olarak görülmemelidir. Alanın entellektüel ve bilimsel geçmişi ve pratiği ile ilgili olarak, aslında, hiç bir zaman sözcüğü kullanmadığı halde, jeopolitiği farklı bir alan olarak kuran bir İngiliz, Sir Halford Mackinder (1861-1947) idi. Bu tez, İngiliz siyaset coğrafyacı ve siyasetçi Halford Mackinder'ın hem teori hem de pratik üzerindeki etkisiyle ilgili en önemli jeopolitik kuramcı olduğunu ileri sürmektedir. Modern jeopolitik hayal gücü ve görselleştirmeyi kurdu, hem zaman hem de mekân bakımından bir Dünya imajı yarattı, tarih ve coğrafya arasında bir ilişki arayışına girdi ve dünya siyasetinin coğrafi özünü savundu.

Mackinder'ın hayatı boyunca iki ana emelleri vardı. İlk hedefi, coğrafyada hem çalışma hem de kullanım açısından çok uzak olan kıta Avrupası'na karşı uçurumu doldurmak için coğrafyayı bağımsız bir bilim olarak kurmaktır. Coğrafyanın, İngiliz vatandaşlarının eğitiminde zorunlu bir unsur olması gerektiğini iddia etti. 1907'de, tüm halkımızın Emperyal olarak düşünmesini sağlamak gerektiğini, yani dünya çapındaki alanlarda düşünmenin gerektiğini ve bu amaçla coğrafi öğretimin yönlendirilmesi gerektiğini belirtmiştir (Dodds, 2007: 122).

İkinci hedefi, Britanya ve Rusya'nın iki ana coğrafi coğrafyası tarafından yaratılan olası tehditlere karşı İngiltere'nin emperyal gücünün hayatta kalması için bir teori oluşturmaktır. Bu ikinci görev, Macker'in tarih

üzerine en kalıcı izini bırakmasıydı, çünkü düşünceleri tarihin gidişatını değiştiren bir domino etkisi yarattı.

Halford Mackinder, 25 Ocak 1904 tarihinde Royal Geographical Society'den önce ünlü Heartland teorisini, tarihi bir coğrafyada coğrafya ve siyaset arasındaki ilişkiyi incelediği “Tarihin Coğrafi Pivotu” nde (Mackinder, 1904: 55) bir adreste ortaya koydu. Yapıtının başlangıcında Mackinder, keşif ve keşif bilimi olarak coğrafyanın bittiğini ilan etti². Kolombiya-sonrası dönemde emperyal devletlerin yeni toprak fetihleri yapabilmeleri için çok az fırsat olacağını savundu çünkü az sayıda fırsat kaldı (Dodds, 2007: 122). Ayrıca, Avrupalılar için keşfedilecek ya da savaşacak hiçbir toprak yoktu; Dünya kapalı bir sistem haline gelmişti ve böylece bir olaydaki herhangi bir olay sonunda dünyanın diğer bölgelerindeki olayları etkileyecekti.

Özetle, Mackinder, tarihi karada ve deniz temelli güçler arasında bir mücadele olarak ele aldı. Yeni coğrafyacı, elindeki doğru dünya haritasıyla, Mackinder dünyayı büyük bir savaş alanı olarak gördü ve kilit küresel konumların tanımlanması ve kontrolünün küresel üstünlüğe yol açacağını savundu. Böylelikle dünya haritasını bölgelere / adalara böldü ve “doğanın doğal koltuklarını” tanımlamak için coğrafya ve tarih arasında bir korelasyon aradı.

² Gerard Toal için adresin tarihi birkaç yıl öncesine göre önemli bir önem taşıyordu. Mackinder, Kenya'ya yaptığı meşhur yolculuğunu, keşfedilmemiş alanın artık mevcut olmadığı için coğrafyacının artık bir keşif olmadığına ve bir keşfin olamayacağına karar verdi.

Şekil 1: Güçlerin Doğal Koltuklarının Mackinder's Haritası

Mackinder'ın dünya haritası ve tarihi üzerine yaptığı araştırmanın sonucu, onun iyi bilinen formülüydü: Doğu Avrupa'yı kim Heartland'a emrediyor? Heartland'ı kim yönetir Dünya Adasına komuta eder; Dünya Adama kim tarafından emredilir?

Mackinder'ın yeni emperyal güçlerin ortaya çıktığı bir zamanda yazdığını not etmek önemlidir. Mackinder'ın makalesini okumasından iki yıl önce, İngiltere, Rus-Rus savaşının patlak vermesinden iki hafta sonra Rus genişlemesini engellemek için Japonya ile bir antlaşma imzalamıştı (Short, 2003: 18). Mackinder'in ana endişesi, Britanya'nın bir dünya ve deniz olarak görece azalmasıydı. Almanya'nın yükselişi ve olası bir Alman-Alman ittifakının tehdidi ve tehlikesi ile ortaya çıkan güç ve artan zorluktu.

Hem Rusya hem de Almanya güçlerini arttırıyordu ve coğrafi konumları ile ilgili olarak, halklarını birleştirerek Heartland'a komuta etme yeteneği de vardı. Mackinder endişeliydi çünkü Birleşik Almanya yükseliyordu. Demiryolları geliyordu ve bu ülke, Heartland'i kontrol etmek ve

böylece Dünya Adasına komuta etmek için gerekli olan Doğu Avrupa'ya erişime sahipti. Mackinder böylece, Alman ve Rus genişlemesine bir çek sunan bir dizi bağımsız devletten oluşacak bir milli katmana, bir orta katman oluşturulmasının önemine vurgu yaptı. 1919'da olduğu gibi, Demokratik İdealleri ve Gerçekliği'nde, (Almanya) ve Almanya arasında bir bağımsız devletler devleti olması gerektiğini (kalıcı barış için) hayati bir zorunluluk olduğunu yazdı.

Mackinder'in konuşmaları ve yazıları, Almanya'da, dünya sahnesinde Büyük Britanya'ya iddialı bir rakip olan ve geç gelen bir izleyici kitlesi ile bir araya geldi. Bir lebensraum arayışı içinde olan Alman Mackinder sayesinde, aniden dünya hâkimiyeti için bir senaryo (Weltpolitik) sağlandı. Yeni jeopolitik realitelere kendi ülkelerini uyarmaya çalışmakla ilgili olarak Mackinder, bir Alman düşünürlerin kendi teorilerini inşa etmeleri için düşmanlarından bir şeyler öğrenmelerini istemedi. Bu konuda özellikle Haushofer dikkat çekicidir. Böylelikle, Halford'un Almanların dünya siyasetinde önceliği takip etmediği meşhur Mackinder olamayacağı tartışılabilir.

Böylelikle 20. yüzyılın ilk yarısında Alman jeopolitiğinin entelektüel temelini oluşturan Halford Mackinder teorileriydi. Daha fazla tartışılacağı gibi, Heartland kabaca Sovyetler Birliği'nin bölgesel çekirdeğini temsil etti. Böylece Rusya'nın Alman işgali, kalbe doğru bir hareket, Mackinder teorisinin etkilerini vurgulayan en önemli gelişmedir. Amerika kıtasıyla ilgili olarak "Tarihin Coğrafi Pivotu" nde Mackinder ABD'nin, Doğu gücü olarak ABD'nin Avrupa'daki güç dengesini doğrudan etkilemeyeceğine inandığından ABD'ye fazla bir ilgi göstermedi. Ancak 1924'te Mackinder Atlantik toplumu teorisini yayınladı ve ABD ile Almanya ve Sovyetler Birliği arasındaki olası bir ittifaka karşı ittifak önerisinde bulundu. Bilindiği gibi, bu düşünce aynı

zamanda Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü'nün (NATO) oluşumu ile İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra bir gerçekliğe dönüştü. Ayrıca, 1919 Paris Barış Konferansı sırasında Almanya ile Rusya arasında bir tampon bölge oluşturulmasının gerekliliği konusundaki iddiası hayata geçirilmiştir.

Mackinder 1947'de vefat etti, ancak fikirleri üzerinde yaşadı. Bu nedenle, Mackinder teorilerinin sadece Almanya'yı değil, Soğuk Savaş jeopolitiğini ve NATO'nun temelini de etkilediğini iddia etmek mümkündür (Flint, 2006: 18). Akademisyenler ve politika belirleyiciler teorisinin önemini tartışmaya devam ediyorlar. Fikirleri Reagan'ın nükleer politikasını meşrulaştırmak için bile kullanıldı. (Flint, 2006: 17) Ayrıca, Soğuk Savaş sonrasında Mackinder teorisinin etkisini görmek de mümkündür. Hatta bugün bile onun kalbi teorisi hala Zbigniew Brzezinski'nin ünlü kitabı — Büyük Satranç Tahtasında olduğu gibi geçerli kalır.

Geleneksel Avrupa jeopolitiğinde üç büyük isim ile ilgili teorileri gözden geçirdik. Jeopolitiği zirveye taşıyan ve jeopolitiği kapsamlı bir bilimin seviyesine yükseltmeye çalışan Karl Haushofer'i tanıtmak uygun olurdu, fakat bu aynı zamanda bu dönemin çöküşünün yolunu açtı.

1.2.3.4. Karl Haushofer

7 Eylül 1945'te ABD Konsey Başkanı, şunları söyledi:

Haushofer, Hitler'in entelektüel vaftiz babasıydı. Mein Kampf'ı yazan Hess yerine Haushofer'dı. (...) Jeopolitik sadece akademik teori değildi. Bu Avrasya'nın kalbi fethi için ve o kalbi (...) fethi dünya hâkimiyetine için itici, dinamik bir plandı Gerçekten, Hitler'in büyük ölçüde sadece bir sembol ve bir demagogca ağızlık oldu.

Sembolik olduğu fikri içerik, Haushofer'in doktrini idi.

Bugün Haushofer'in Nazi rejimi ile ilişkisi tartışmalıdır. Ancak İkinci Dünya Savaşı sırasında ve sonrasında Alman politikalarının neden olduğu katliamlardan sorumlu kişi olarak kabul edildi.

Binbaşı General Prof. Dr. Karl Haushofer (1869-1946) bir Alman ordu subayı, politik coğrafyacı, politikacı ve jeopolitiğin önde gelen savunucusu idi. Arabuluculuk döneminde, Ratzel'in organik devlet teorisinin büyük etkisi altında yazdı, düşündü ve öğretti. Mackinder'in Jeopolitik Tarih Pivotu ile ilgili olarak, jeopolitik bir ustalığın bu birkaç sayfasından daha fazla bir şey görmediğini iddia etmiştir (Hee, 2010).

Haushofer'in teorilerinin ilk merkezi unsuru Ratzel's Lebensraum idi. Haushofer, Lebensraum'u, halkı için gerekli alan ve kaynakları sağlama hakkı ve görevi olarak tanımlamıştır. Lebensraum'u elde etmek için bir devletin sadece savaşa başvurma hakkına sahip olduğunu iddia etti. İkinci bir merkezi unsur, Kjellen tarafından geliştirilen ve kendi kendine yeterlilik anlamına gelen Autarky kavramıydı. Üçüncü bir unsur ise, devletlerin benzer ve ilgili kültürden insanları dahil etmek için alanlarını genişletmeleri gerektiğini öngören Panregionalism idi. Panartionalism'i, temel olarak Wilson'un kendi kaderini tayin etme ilkesi olan meşru jeopolitiği kavrayışı ile ilişkilendirdi. Panregionalism tarafından, Alman kültürüne benzer ve benzer yerleşimlerin topraklarının birleştirilmesi ve ilhak edilmesini savunmuştur (Herwig, 1999: 221).

Haushofer'in jeopolitik teorisine kendi katkısı dinamik sınırlar kavramıydı. Zamanında sabit ve statik sınırlara olan genel inanın aksine, devletin lebensraum, autarky ve panregionalism arayışına uygun olarak değişmesi gereken geçici sınırlar olduğunu savundu. Sınırları canlı organizmalar olarak ele aldı ve yeni bir dinamik ve sürekli değişen sınır bölgesi hissi çağrısında bulundu (Herwig, 1999: 221).

Haushofer, Mackinder'in Heartland fikrini teorilerinin merkezine koydu. Haushofer için, Almanya'ya gerekli Lebensraum, Autarky ve panregional başarıyı sağlayacak olan Mackinder's Heartland idi (Herwig, 1999: 227). Mackinder'in Heartland'inin gerçekten dünyanın kalbi olduğuna inanıyordu.

Haushofer hem Alman halkında hem de liderliğinde çok etkili oldu. Aynı düşünen coğrafyacılarla birlikte, 1924 Ocak'ından günümüze ünlü Zeitschrift für Geopolitik dergisini yayınlamaya başladı. Derginin coğrafyacılarının yönelimleri çeşitlidir (Natter, 2003: 199). Özellikle İkinci Dünya Savaşı'nın son yıllarında, derginin makaleleri büyük ölçüde Nazi rejiminin açıkladığı politikaları meşrulaştırmaya odaklanmıştı. nüanslar, belirsizlikler ve çelişkiler, bugünün jeopolitiği olarak adlandırılan günümüzün bu dergide yayınlanan makalelerin çoğunda geliştirildiğini tartışmak mümkündür.

Haushofer, sadece Alman jeopolitik iştah açısından değil, aynı zamanda jeopolitiğin science bir bilim olarak macerasıyla da önemli bir isim oldu. Başka bir deyişle, hırsı sadece Alman jeopolitiğine değil, jeopolitik bilimine de yönelikti. O jeopolitiği dünya edebiyatının çalışkan takipçisi oldu ve (Mackinder'in İngiltere için yaptığı gibi) Almanya yakalamak yapmak için çaba. Ona göre coğrafya siyaset ayrılmaz bir parçası olduğunu ve jeopolitik çalışma sırayla devlet adamlarının bilgisinin özgü bir parçasıydı. Haushofer, jeopolitiğin özenle öğretilmesi ve dikkatle öğrenilmesi gereken canlı bir bilim olduğuna inanıyordu. Haushofer'in jeopolitiğinin sınırları veya sınırları yoktu; yaşam ve güçle ilgili her şey jeopolitikle ilişkiliydi. Cahnman'ın dediği gibi, Haushofer ve takipçileri için, eocoğrafya uygun bir çerçeve sunarken, asıl amaç tüm sosyal bilimleri politik yönleriyle kapsayan bir 'total 'politik bilimdir (Cahnman, 1943: 55).

İKİNCİ BÖLÜM

KRİTİK JEOPOLİTİK

2.1. MODERN JEOPOLİTİK SÖYLEM

Yirminci Yüzyıl Sosyal Düşüncesi Sözlüğüne göre, kavram söylemi, genellikle gerçek bir bağlamda gerçekte ortaya çıkan metinleri dikkate alarak, kullanımda olan dil ile eşittir. Bu, cümle yerine söylemin anlamı ile ilgilidir ve dolayısıyla pragmatiklerle ilgilidir. Söylem kavramları, en dar metin dilbilimsel tanımlamasından, teorik olarak ideolojik kümelenmeleri ya da söylemsel oluşumları tanımlamaya çalışan makro kavramlara, bilgi ve deneyimleri sistemli bir şekilde organize eden ve alternatifleri hâkimiyet yoluyla bastırmaya iten, farklılaşır (Outhwaite, 1993: 161).

Söylem, böylelikle, ortak varsayımlar ile birleştirilen ve hangi kelimelerin kullanıldığı ve belirli anlamlar üstlendiği, dil kullanımının alanıdır (Abercrombie, 1994: 119). Bu bağlamda, söylem, sadece anlamı veya anlamı olan kelimeleri ya da anlamını ifade ettiğimiz dili oluşturmak için kullandığımız dili ifade eder.

Postyapısal analizde, söylemler, sistematik olarak konuştukları nesneleri oluşturdukları veya yaratabilecekleri uygulamalar olarak kabul edilirler (Steans, 2002: 222). Bu bağlamda, postyapısalcılığa göre, söylemler kendileri için birer pratik biçimidir. Teori ile pratik arasındaki bölü çizgisi çöküyor, yani teori pratiktir. Bu bakış açısından, baskın teoriler, dünya görüşümüzü ve onu anlama biçimlerimizi şekillendiren baskın söylemler olarak kabul edilir.

Eleştirel jeopolitik, coğrafyanın bir söylem olarak bir güç / bilgi ilişkisi biçimi olduğunu ve bu nedenle eleştirel olarak araştırılması gerektiğini savunuyor. Böyle bir analiz, sosyal ve politik yaşamın söylemler

aracılığıyla nasıl oluştuğunu görmemizi sağlar. Siyasi elitler tarafından söylenen veya yazılanlar, hükümet yetkilileri, siyasi liderler, dış politika uzmanları ve danışmanlarının tüm topluluğu, metinlerde, konuşmalarda ve içtihatlarında yer alan yaşam, düşünce ve konuşma kurallarının bilinçsiz olarak benimsenmesinin bir sonucudur. belgeler. Öte yandan bu grup, kitleleri nasıl yaşamaları, düşünmeleri ve konuşmaları gerektiği konusunda yönlendiren seçkinler olarak da değerlendirilmektedir. Böylelikle hazır bir düşünce tarzıdır ve ideolojilerin özelliklerine benzerlikler taşır. Böylece jeopolitik söylemin uluslararası jeopolitik düzenin yazılarını açığa çıkararak analiz edilmesi, dünyadaki eylemleri ve uygulamaları bilgilendirdiği için çok önemlidir.

Modern jeopolitik söylemin temel özelliği, arkadaş ve düşman arasındaki bölünme çizgilerinin çizilmesidir. Modern jeopolitik söylem, ötekinin keşfi ile birlikte Keşif Çağı ile ortaya çıkmıştır. Böylece kimlik ve farklılık konuları kendi merkezindedir. Her ne kadar dil ve vurgu noktaları tarih boyunca değişse de, söylemin özü her zaman aynı kalmıştır (Dodds, 2007: 35).

Jeopolitik söylemlerin dayandığı bu temel, bence, birbiriyle ilişkili birçok faktörün birleşimidir. Takip eden sayfalarda yansıtacağım ilk faktör, egemen güçlerin ya da hegemonun çıkarları içindedir.

2.1.1. Hegemon'un Jeopolitik Söylemi

1980'lerdeki sosyal bilimlerdeki post-pozitivist dönüşten bu yana söylem analizi, akademide bir moda olmuştur. Temel argüman, söylemlerin politik amaçlara hizmet etmesiydi. Buna göre egemen söylemler egemen güçlerin amaçlarına hizmet eder.

Devletlerin eşit egemen varlıklar olduğu kanuni varsayımın aksine, gerçek tam tersidir. Devletlerarası sistemin tarihi boyunca herhangi bir

zamanda, George Orwell'in sözleriyle her zaman diğerlerinden daha eşit olan bazı devletler olmuştur.

Ratzel'in 1897 kadar erken ortaya koyduğu gibi, dünyanın her bir coğrafi kısmı diğer bölümlerle ilişkilidir ve hepsi bir bütün oluşturur. Toplam alan sınırlıdır ve bu nedenle bölgedeki tüm siyasi uzantılar bir noktada durmak zorundadır. Yeryüzü yüzeyinin büyüklüğü genişleme sınırlarını koyduğundan, aynı zamanda sadece birkaç eyalet tarafından zirveye ulaşılabilir (Ratzel, 1897: 297). Bu coğrafi benzerlik, nüfus bakımından olsun, diğer iktidar dağılımları için de geçerlidir. zenginlik, teknoloji, askeri potansiyel vb.

Bu nedenle, mantıksal olarak, herhangi bir zamanda belirli baskın güçler vardır ve bazen dünya siyasetinde, yani hükümdarın (hegemon) diğerlerinden daha baskın olan biri vardır. Bu çalışmanın ikinci bölümünde de belirtildiği gibi, devletlerarası sistemin egemen devletleri tarafından önceliğin takip edilmesi, yani yönetici olma arayışı, geleneksel jeopolitik kuramcılarının merkezi bir endişesiydi. Egemen güçlerin teorisyenleri, kendi ülkelerini iktidara getirmeye çalıştılar ve bu da dünyayı güç politikaları açısından kavramsallaştırmaya götürdü. Onlar için, dünya yüzeyi, ülkelerinin daha fazla güç elde etmeleri için büyük stratejilerini uyguladıkları bir yönetim kuruluydu.

Tanın gereği hegemonlar jeopolitik çizgilerle hareket eder ve güçlerini ve statülerini korumak için jeopolitik analiz ve tavsiye gerektirir. Jeopolitik teorilerle ilgili olarak, Dünya belirli bir doğal / coğrafi bir varlıktır. Tersine dünya, yapay olarak üretilmiş bir politik / tarihsel varlıktır. Bu nedenle, jeopolitiğin, hegemon tarafından ya da hegemon için yapılan bir değil, bir insan yapımı olduğunu anlamak önemlidir.

Modern jeopolitik söylem, Batı / Avrupa dünya görüşü ve kimlik politikalarının bir ürünüdür. Böylece, Batı / Avrupa kimliğinin oluşum

sürecine ve onun tarafından oluşturulan sınıflandırmalara ve sınıflandırmalara daha yakından bakmak uygun olacaktır.

Agnew ve Corbridge, modern jeopolitik söylemde jeopolitik farkı karakterize etme konusundaki ısrarlı ve tarihsel ideal tipte, geriye dönük olarak da modern olanın neden önemli bir sorusu olduğunu soruyorlar. Avrupa tarihinin cevabını arıyorlar. Tarihin konuyla ilgili olduğunu düşünmeme rağmen, bu ısrarın insanlarla da ilişkili olduğuna inanıyorum. C Batılı / Avrupalı kimliğinin sorunlarını sınıflandırmak, tanımlamak ve ait olmak için hiç bitmeyen bir ihtiyaçtır.

2.1.2. Kategorize, Tanımlama ve Belge İhtiyaçlarımız

Modern yaşamda, en büyük insan korkularından biri, bilinmeyen dokunuşunun korkusudur. Men İnsanların kendi etrafında yarattıkları sınırların tümü, bu korku tarafından belirlenir. Kimsenin giremeyeceği evlere kapıldılar. Canetti'nin söylediği gibi, hırsızlık korkusu sadece soyulma korkusu değil, aynı zamanda ani ve beklenmedik bir tehditten de korkuyor (Canetti, 1973: 15).

Diğer insanlar arasında çıktığımızda dokunulma korkusu bizimle kalır; Meşgul bir caddede, lokantalarda, trenlerde veya otobüslerde hareket etme şeklimiz buna göre yönetiliyor (Canetti, 1973: 15). Başkalarının yanında durduğumuzda ve onları yakından izleyip incelediğimizde bile, daha yakın temastan kaçınıyoruz. İşte bu yüzden, bu basit dokunma zarar vermese de, kalabalık bir sokakta ya da otobüste yürürken birisine dokunduğumuzda özür dileriz. Gerçekten de, onu incitmek için değil, dokunmak ve onları rahatsız etmek için özür diliyoruz.

Sadece, insanın bu dokunma korkusundan kurtulduğu bir kalabalığın içinde. Bu, korkunun zıddı olarak değiştiği tek durumdur (Canetti, 1973: 16). Başka bir deyişle, hiçbir erkeğin tecritte yaşamadığı için, insanın bu

korkuyu önlemek için bir kalabalığa ihtiyacı vardır. Bir kalabalığa, bir gruba, bir aileye ve daha sonra içinde yaşamak ve yaşamak için daha büyük bir aileye ihtiyacı var.

Canetti'ye göre iki ana kalabalık kategorisi var: açık ve kapalı kalabalık. Açık kalabalık doğal olanıdır. Sınırları yoktur, daha fazla insandan oluşmak ve herkesin erişebileceği bir yerlere ulaşmak ister. Onun sözleriyle, büyümenin isteği, kalabalığın ilk ve yüce niteliğidir. ” (Canetti, 1973: 17) Her yerde ve her yönden açıktır. Açık kalabalık büyüdükçe var olur; Büyümeyi durduğu anda parçalara ayırır.

Birkaç kişi birlikte ayakta kalabilir, on, on veya oniki, daha fazla değil; Hiçbir şey açıklanmadı, hiçbir şey beklenmiyor. Aniden her yer insanlarla siyah ve sokaklar sadece bir yöne sahipmiş gibi her yönden daha çok akışa uğruyor. Birçoğu ne olduğunu bilmiyor ve sorgulanırsa hiçbir cevabı yok; ama çoğu insanın olduğu yerde olmak için acele ediyorlar. Hareketlerinde, olağan merakın ifadesinden oldukça farklı bir belirleme vardır. Bazılarının hareketi kendini diğerlerine aktarıyor gibi görünüyor. Ama hepsi bu kadar değil; Onlar için kelimeleri bulabilecekleri bir hedefleri var. Bu hedef, çoğu insanın toplandığı en kara nokta.

Canetti bunun kendiliğinden oluşan kalabalığın aşırı şekli olduğuna dikkat çekiyor. En içteki çekirdeğinde görüldüğü kadar kendiliğinden değil, gerçekte kendisinden kaynaklandığı beş, on ya da on iki kişi dışında her yer kendiliğinden oluşur. Fakat tıpkı aniden ortaya çıktığı gibi, açık kalabalık parçalanır. Açıklığı, büyümesine yardımcı olduğu kadar, aynı zamanda da sonunu getiriyor. Herkesi doğası gereği emer. Doğası gereği süresiz büyüyebilir, her yere yayılabilir ve evrensel bir ilgiye sahiptir. Fakat yine de, doğası gereği, sonuçta parçalara ayrılmalı (Canetti, 1973: 16).

Açık kalabalık, terimi tanımlarken herhangi bir anlamlı kimlik biriminin temeli olarak hizmet etmez. Bununla birlikte, konseptin kendisi, insanlığın kolektiflik ihtiyacını ve insan çevre korkusunu anlamak için yararlıdır. Böylece toplumu analiz etmek için yararlı bir çerçeve sağlar.

Kapalı kalabalığın kavramı, kolektif kimlik anlayışımızın bir temeli olarak hizmet edebilir. Modern dünyada bu büyük aile genellikle ait olma ihtiyacını karşıladığı bir etnik grup veya ulus olarak kabul edilir. Bu gruplar içinde bireyler sadece aidiyet ihtiyacını karşılamakla kalmaz, aynı zamanda benlik saygısı, sosyal statü, varoluşçu güvenlik ve bilgi ve sosyal koruma ile de sağlanır (Canetti, 1973: 17). Bu dört faktörün, sahip olma ihtiyacımızın unsurları olarak görülebilmesidir.

Bir kalabalığa ait olma ihtiyacımız da, kategorize etme ihtiyacımızla yakından ilişkili ve zorunludur. Dünyayı kategorilere ayırırız. Tüm çevreyi, maddeleri, insanları, hayvanları, bitkileri kısaca sınıflandırırız. Herhangi bir gerçek ismi olmasa da, kuşlara ve ağaçlara isim veririz. Bu yapay isimleri büyüdükçe öğrendiğimizde, bu kategorilerde yer alan önyargıları da öğreniyoruz. Zamanla kendi önyargılarımızı ve çevremiz hakkında kendi bilgimizi oluşturuyoruz. Başka bir deyişle, sınıflandırma ve kategorileştirmenin bilişsel eylemleri, öz-çevre ilişkilerinin temel unsurlarını oluşturur.

Böylece, sınıflandırma ve tanımlama süreçleri, aramızda bir çizgi çizmeyi gerektirir. Hegemonun etki alanlarının oluşumunda bir kimlik geliştirildi. Bu gelişme aynı zamanda ötekinin yaratılmasını da gerektirir. Bu nokta bizi kimlik siyasetine getiriyor.

2.1.3. Kimlik Siyaseti ve "Diğer" in Yaratılışı

Soruyu cevaplarken uluslararası ilişkiler ilk ne zaman başladı? birkaç cevap var. Kimlik çalışmaları açısından bir cevap, uluslararası ilişkilerin

diğerinin fethiyle başlamasıdır.

Her çatışmanın ya da mücadelenin ana unsuru farklılık olduğundan, ötekinin yaratılması jeopolitiğin temel unsuru haline gelir. Bir kimlik biriminin geliştirilmesi için en az iki ajan olması gerekir. Bir diğeri olmadan tek bir kimlik olamaz.

Her bir kimlik biriminde, bizi oluşturan ve bizler ile onlar, ya da diğeri arasındaki sınırı koruyan ırk, millet, kültür, etnisite, din ya da dil gibi belirli bağlayıcı faktörler vardır. Diğeri ise, bir düşman veya bir arkadaş, her zaman bir kimlik birimi oluşturan ana bileşenlerden biridir. Bazen bu sınırlar veya farklılıklar inşa edilir ve bazen verilen farklılıklar daha güçlü hale gelir. Siyasi tercihlere, çatışmanın derecesine veya çatışmanın potansiyel derecesine göre, bu farklılıkların çizgileri balmurabilir veya zayıflayabilir. Kimlik ve farklılık ve bu ikisi arasındaki ilişki sosyal hayatın temel belirleyicilerinden birini oluşturmaktadır.

Erkeklerin bir diğeri için pratik önemi (...), aralarındaki benzerlik ve farklılıklarla belirlenir. Gerçek ya da eğilim olarak benzerlik, farklılıktan daha az önemli değildir. En çeşitli biçimlerde, her ikisi de iç ve dış gelişimin büyük prensipleridir. Aslında insanlığın kültürel tarihi, ikisi arasındaki mücadelelerin ve uzlaşmacı girişimlerin tarihi olarak düşünülebilir.

Kimlikler diğer kimliklere karşı ve bunlarla muhalefet yoluyla yaratılır. Sosyal çevremizde, çevremizi biz ve onlar olarak kategorize ederek kendimizi keşfediyoruz. Tarihsel olarak tüm ulusal kimlikler, tüm alt ulusal ve uluslar üstü kimlikler, diğerlerini ve aralarında sınırları vardır. Bir devlet diğeri sıklıkla komşu devletler ve toplumlardır. Diğer bir yan milliyetçi veya etnik kimlik, genellikle yandaşlarının yaşadığı ülkenin ulusal kimliğidir. Diğer bir ulus kimliği, devlet kimliği ve ulusal kimliklerin kendisi olabilir. Bazen diğeri düşman olarak kabul edilir; Bu,

kimliği daha güçlü ve daha belirgin hale getirir. Böyle durumlarda, bizim tanımımız diğeri olmadıkça merkezlenir.

Diğeri ve farklılığın varlığı hem nesnel hem de öznel unsurları içerir. Herhangi bir kimlik birimi için bir diğeri ihtiyacı vardır. Yurdusev'in deyiimiyle, mantıksal olarak, onu farklılaştırmak için bir araç tanımlamak ve benzer bir şekilde kendinizi bir grupta özdeşleştirmek, kendinizi başka bir yerden ayırmanızı gerektirir (Yurdusey, 2003: 82). Ayrıca, tarihsel olarak tüm toplumların diğeri toplumlardan farklılıklarıyla tanımlandığını görürüz. . Trakiditler bize Hellenlerin Perslerden farkı ile tanımlandığını söyler. Benzer şekilde, İngilizce ve Fransızca birbirlerini karşılıklı olarak belirledi. Doğu'nun Osmanlıları, Avrupa kimliğinin oluşumunda önemli bir faktör olmuştur(Yurdusey, 2003: 83).

Böylece, diğeri ve yabancıların fikirleri yeni değildir; Her iki terimin de uzun bir tarihi vardır. Antik Yunan'da, Atinalı olmayan ebeveynlerden doğan insanlar yabancı olarak kabul edildi ve seçilme ya da seçilme hakkına sahip değildi (Aksoy, 2001: 51). Hristiyanlığın gelişmesi sırasında, Hristiyanlar, evrenselci aşk fikrine rağmen, komşunuz kendi diğeri yarattı: Hristiyan olmayanlar. Orta Çağın feodalizmi sırasında, toprak sahibinin topraklarında doğmamış olan kişi diğeri idi. Yurttaşların yükselişinden sonra vatandaş olmayanlar diğeriye dönüştü. Yirminci yüzyılda, ekonomik, politik ve sosyal koşulların sonucu olarak tüm dünyada kitlesel göç, başkalarının ortaya çıkmasını sağladı. Avrupa tarihi boyunca, ötekinin yaratılması süreci, Avrupa coğrafyası araştırmalarının süreci ile yakından ilişkililiydi.

Unutmamak gerekir ki, kimlikler hayal edildiği için hayali oldukları anlamına gelmez. Onlar sosyal olarak gerçekler (Jenkins, 1996: 81). Kimlik unsurları zaman içinde değişebilir; tarih boyunca inşa edilebilir, yapıbozulabilir ve yeniden inşa edilebilirler. Herhangi bir kimlik

biriminin sonsuza kadar homojen ve statik olmasını kabul edemeyebilir veya bekleyemeyiz, ancak bu onları hayali veya gerçek dışı kılmaz. Kimlikler sosyal olarak gerçek. Bu yüzden kimlikler siyasetle ilgili önemli. Erkekler kitlesel seferberlik sadece kimliğin hayatta kalması uğruna elde edilebilir.

Hem modern jeopolitik hem de IR teorisi Batılı işletmelerdir ve Batı / Avrupa kimliğine bağlıdır. Bu nedenle, modern jeopolitik söylemin ve onun dünya siyasetine bakış açısının daha iyi anlaşılabilmesi için, Batı / Avrupalı kimlik oluşumunun ve onun tarafından oluşturulan sınıflandırmaların ve sınıflandırma sürecinin ve tarihinin anlaşılması önemlidir. Bir sonraki bölümde, Avrupa ve Batı kimliğinin, bugün de dünya siyasetini şekillendiren modern jeopolitik söylemi doğrudan etkileyen sorunlarına değineceğim.

2.1.4. Batı / Avrupa Kimlik ve Sorunları

Batı kimliği, Avrupa kimliği temelinde gelişen bir kimlik birimidir. Bu nedenle, Avrupa kimliğinin oluşumunun incelenmesiyle başlamak uygundur.

Avrupa Nedir? Avrupa sadece coğrafi bir alan değil; sosyal, politik ve kültürel bir değeri temsil eden bir kavramdır; bir medeniyet alanı ve tarihsel bir aktör olmuştur. Ancak, Avrupa'nın hem fiziksel sınırları hem de Avrupa fikriyle ilişkili kültürel ve politik kavramlar anlaşmazlık konusu olmuştur. Ortak bir Avrupa tarihi kaderi ve kimliğinden bahsetmek istediği ölçüde, Avrupa tarihinin daha sık rekabet, rekabet, çekişme ve savaşın işbirliğinden daha çok olduğunu gördü.

İyimser görüşlere rağmen, Avrupa kimliği ile ilgili tartışmalar, bu kimlik biriminin her zaman ortak dil, ortak tarihsel deneyim, ortak etnik hisse, toprak, ortak kültür vb. Gibi gerekli nesnel unsurlardan yoksun olduğu

sonucuna varmış ve öteki kavramın etrafında gelişmiştir, yani barbar (Yurdusey, 2003: 85). Böylece, bir ikili bilinç ve ötekileştirmenin kullanılması, bir Avrupa bilincinin, ortak kimliğin ve nedenin yaratılması için bir zorunluluktur. Başka bir deyişle, Avrupalı kimliğinin krizlerine karşı tek çözüm, ötekinin varlığı / yaratılmasıdır. Başka yokken, Avrupalı bir kimlik veya Avrupalı olamaz.

Amerika ve Afrika gibi yerlerin coğrafi keşifleri, Avrupa kimliğinin oluşumunda önemli bir rol oynamıştır. Avrupalılar onlardan farklı olan insanları keşfettikçe, bu dünyayı kategorize etmeliler ve kendilerini bağlayabilecekleri bir kimlik yaratmaları gerekiyordu.

Atlantik'in yanı sıra Afrika'nın eski dünyasının ve dünyanın her yerinde görünen ilkel halkların yeni bir dünyanın keşfi, on beşinci yüzyıl Avrupalıları barbarlarla çevrili bir medeniyetle özdeşleşmeye teşvik etti (Osborne, 2007: 4). Bu nedenle, farklı bir düşünce Antik Yunan ve Roma'ya uzanan Avrupa uygarlığı gelişmeye başladı. Herodotus, MÖ beşinci yüzyılın ortalarında, Yunanlı olmayanları tanımlamak için barbarlara başvurdu; Yüzyıllar sonra Aristoteles döneminde barbarlar ve barbar uluslar, kültürel alışkanlıklara atıfta bulunan belirli davranış türleri tarafından tanımlanmıştı. Barbarlar, kendilerince ve daha sonra Avrupalılar tarafından medeniyetin özü olarak görülen Rumlardan daha az insan haline gelmişti.

Böylece, coğrafi bilimlerden yararlanarak Avrupalılar, Avrupa uygarlığının kendisini bağlayabileceği antik Yunanistan ve Roma'dan bir tarih zinciri yazdı ve yarattı. Avrupalılar kendilerini Greko-Roma gelenekleri, hukuk ve demokrasi, Hristiyan teolojisi, Rönesans hümanizm ve bireycilik ve Aydınlanma rasyonalizmiyle özdeşleştirdiler. Bu eğilim, medeniyetin beyaz ve Hristiyan olduğu ve her şeyin barbar olduğu fikriyle sona erdi (Osborne, 2007: 5).

Böylece, Avrupa kimlik oluşumu sürecinde, kategorileşme ve tanımlama, her zaman medeni Batı, ilkel Doğu gibi hiyerarşik ikili karşıtlıklar aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Her muhalefetin ilk terimi ayrıcalıklı bir varlığa işaret ederken, barbarı tanımlayan ikinci terim her zaman aşağılık olarak görülmüştür (Steans, 2001: 138).

Zaman içinde üstünlük duygusu, Avrupa'nın tüm dünyanın en iyi yönetilen ve en uygar alanı olduğu yönündeki Avrupa algısının yolunu açtı. Avrupa söylemi, dünyanın diğer bölgelerindeki gelişmeleri ve kavramları şekillendiren uygarlık olarak Avrupa'yı inşa etti.

Böylece, medeniyet çizgileri boyunca Avrupa'nın medeniyet olarak sınırları belirlendi. Agnew için Osmanlı İmparatorluğu'nun sınır örneği, bu konuda açıklayıcı bir durumdur. Osmanlı İmparatorluğu, on beşinci yüzyıldan itibaren Avrupa siyasetinde aktif rolünün aksine, Avrupa Konseyinin bir parçası olarak kabul edilmedi. Türk katılımına temel engel oldu. Türkler, Avrupa uygarlığının diğerleri olarak inşa edilmiş / algılanmış ve medenileştirici jeopolitik koşullar altında, ötekilik, politik uygulamaların ana belirleyicisi olarak önemli bir rol oynamıştır.

Başka bir deyişle, modern Avrupalı ve dolayısıyla Batılı kimliğin dil, kültür, coğrafya, vb. gibi ortak hedef unsurlardan yoksun olması nedeniyle, söyleminin diğerinin olumsuzluğuna bağlı olması gerekir. Başka hiçbir şey olmadığı zaman, Batı kimliği krizlerdedir. Bu yüzden Mackinder'den Churchill'in Demir Perdesine ve Reagan'ın Evil İmparatorluğu'ndan Bush'un Kök Ekseni'ne, Doğu-Batı dikotomisi ve ona dayalı söylemin egemen güçler tarafından kullanılmasının nedeni budur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

JEOPOLİTİK GÖRÜNTÜLEME: HARİTALARIN ÖNEMİ

3.1. HARİTANIN GÜCÜ

Longman Modern İngilizce Sözlüğü, haritayı, dünyanın yüzeyini, şehirlerin konumunu, şehirlerin konumunu, nehirlerin, nehirlerin, vb. konumlarını temsil eder. Map terimi Latince Mappa'dan geliyor, yani giyim (Short, 2003: 8). Haritaların kullanımı farklı:

Onlar, bazen toprakları talep etmek ya da fenomeni bulmak, dünyayı tanımlamak, tarihi açıklamak, eylemlere rehberlik etmek, olayları meşrulaştırmak ya da geleceği hakkında spekülasyon yapmak için yolculuklar düzenlemek için kullanılırlar.

Haritalar güçlü metinlerdir. Bir okulda ya da konferans salonunda bir duvara asılmış bir harita ilk olarak yazar olduğu için güçlüdür. Bu, haritanın yazarsız bilimsel bir resim olarak doğru ve nesnel olduğunu düşünür. Bu yazarsız, nesnel, tamamen doğal ve tarafsız resim politik ve coğrafi hayal gücümüze hükmeder. Dahası, tüm dünyayı bir anda görmemizi sağlayan tek araçtır(Short, 2003: 9).

Haritacılık çalışmaları dikkat çekerken, her haritanın bir yazarı var. Haritanın bu görünmez yazarı, haritacıya uygulanacak projeksiyonu ve haritanın yönünü seçiyor. Ek olarak, haritacı, haritanın tek yazarı değildir. Haritalar birçok yazar ve çok amaçlı olabilir.

3.2. HARİTA VE HARİTA BOZUKLUKLARI ORYANTASYONU

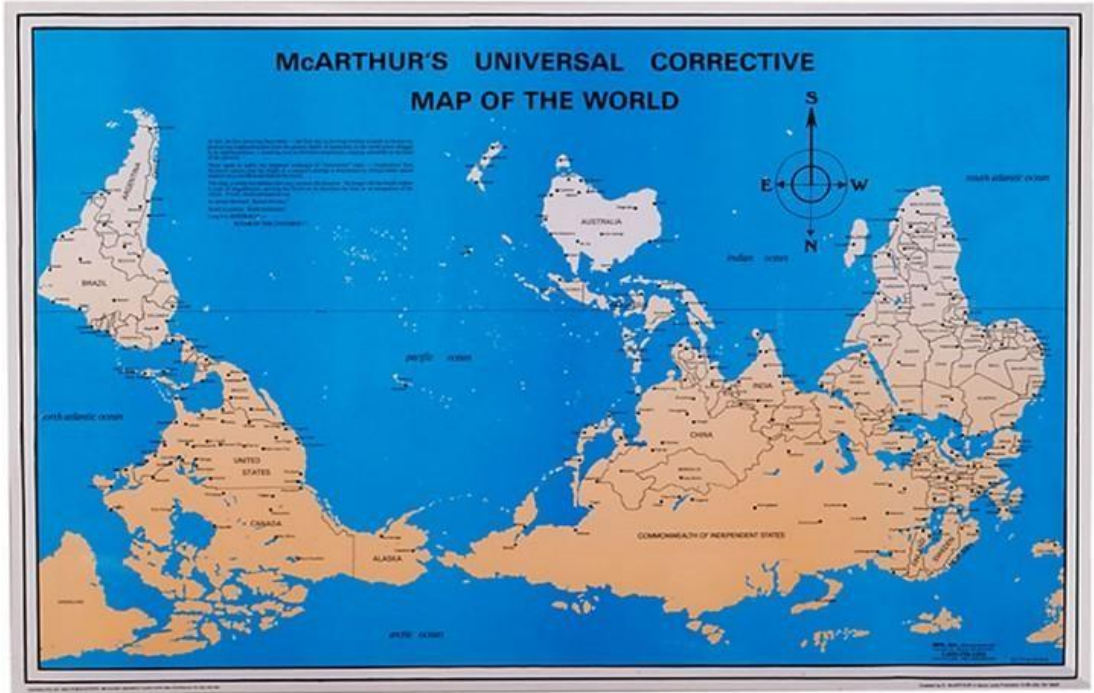
Haritalar dünyayı veya dünyanın bir kısmını temsil eder, ancak belirli bir yönden bunu yapar. Haritanın yönelimi, yönelimi olarak adlandırılır. Birçok insan kuzeyin bir haritanın tepesi ve güneyin dibi olduğunu düşünür, çünkü çağdaş haritaların çoğunluğu gerçeği yansıtır. Bununla

birlikte, belli bir üst ya da alt ve üst ve alt terimlerin aslında içsel bir anlamı olmadığı bir evrende, küresel bir dünyada yaşıyoruz(Short, 2003: 14).

Modern haritalarda kuzey yukarı, güney aşağı, doğu sağa, batı sola doğrudur. Yine de, dünya yuvarlaktır ve ABD'nin konumunu, doğuda olduğu kadar Norveç'in güneyindeki gibi mi tanımladığımız; her iki tanım da doğrudur. Hatırlanacağı üzere, ünlü adresindeki Mackinder ABD'yi doğu gücü olarak tanımladı.

Stuart McArthur'un Dünyadaki Evrensel Düzeltici Haritası bu açıdan önemli bir projeksiyon. Avustralya vatandaşı McArthur, Japonya'da on beş yaşında bir değişim öğrencisi olduğunda dünyanın baş aşağı haritasını oluşturdu. Harita, bu on beş yaşındaki dünyanın (Avustralya) altından değil, dünyanın tepesinden geliyor olduğunu gösterdi.

Şekil 2: Dünya'nın McArthur'un Evrensel Düzeltici Haritası

Bugün, kuzeye yönelik haritalar görmeye alışkınız, bir alternatif yönelimle gördüğümüzde, büyük bir sürpriz olarak karşımıza çıkıyor. Ancak tarih boyunca insanlar farklı yönelimler kullandılar. Oryantasyon terimi doğu için Latince olan oriens kelimesinden türetilmiştir.

Geçmişte dinin harita yönelimlerinde önemli bir rol oynadığı görülmüştür. Ortaçağ haritacıları genellikle Kudüs'ü doğudaki Kutsal Topraklara doğru yönlendirilmiş olan haritalarının merkezine yerleştirdiler, böylece doğuda en üstte yer aldılar. Bu bakımdan, doğuya en üste yerleştirilmiş bir haritayı yönlendirmek. Öte yandan, İslami haritalar güneye doğru Mekke'ye doğru yönlendirilmiştir. Böylece İslam haritalarında güney dünyanın tepesinde gösterilmiştir.

Harita yönelimlerinin genellikle örtük yargılar ve dünya üzerindeki özel perspektiflerin sonucu olduğunu söylemek mümkündür. Haritaların merkezi, dünya algımıza dair önemli bir rol oynamaktadır. Başka bir deyişle, harita yönelimleri haritayı nasıl gördüğümüzü, dolayısıyla dünyayı ve o dünyanın merkezini düşündüğümüz yapıyı yapılandırır.

Tüm harita projeksiyonları, üç boyutlu toprağı veya dünyanın bir bölümünü iki boyutlu düz bir yüzey üzerinde tasvir etme girişimleridir. Böylece çarpıtmalar kaçınılmazdır. Bazı teknik uyumsuzluk, mesafe, yön, ölçek ve alan çarpıklıkları her zaman bu süreçten kaynaklanmaktadır. Bazı projeksiyonlar, bu özelliklerin bazılarındaki bozulmaları diğerlerindeki hataları en üst düzeye çıkarmak pahasına en aza indirir. Bilimsel projeksiyon veya yönelimin hangisinin seçilebileceğine bakmak, tüm haritaların çarpıtıldığını, ancak çarpıttıklarıyla farklı olduklarını belirtmek önemlidir. Herhangi bir harita az ya da çok çarpıtılmış olacaktır, ancak haritacı ne bozduğunu seçer. Bazı çarpıtmalar, üç boyutlu bir nesneyi iki boyutta ortaya çıkarmanın

kaçınılmaz sonucu iken, diğer çarpıtmalar kasıtlıdır ve çoğu zaman politik amaçlara hizmet eder.

3.3. HARİTALAR VE GÜÇ

Bu kadar kritik bir araştırmadan sonra, bugün bazılarımız, haritaların, daha fazla güç kazanmak amacıyla güçlü bir şekilde kullanılması için araç olduğunun bilincindeyiz. Başka bir deyişle, tarih boyunca haritaların ve gücün el ele gittiğini varsaymak yanlış olmaz. Mark Neocleous'un bir haritayı haritaya koyarken, belirli bir epistemolojik ve politik deneyimin içinde yer alan çizgiler boyunca, somut bir gerçeklik parçasının bilinen bir parçasını bilme ve baskınlaştırma yoluyla, pratik çıkarılara hizmet eden bir soyutlama haline getirme yolu tanımlamaktır. devlet, devlet tarafından yapılan bir operasyondur (Mark, 2003: 417).

Her şeyden önce, güçlü araçların araçları olarak, haritalar iç politik amaçlara hizmet edebilir. Sovyet Kartografya İdaresi'nin kartografik pratiği bu tür bir çarpıtma örneğidir. Brian Moynahan, Rus Yüzyıl kitabında, yönetim başkanının bir zamanlar, 1988 yılına kadar KGB'nin emriyle kamuya ait tüm haritaların çarpıtıldığını kabul ettiğini itiraf etti. Hemen hemen her şey değişti; yollar, nehirler taşındı, sokaklar başlıklı. Hava bile bir sırdı, 1970'lere kadar havalarda yayınlar gazetelerde yayınlanmadı (Brian, 1994: 4).

Bütün haritalar yalan söylüyor; Onlar gerçeğe seçici, dışlıyorlar, genelliyorlar, abartıyorlar. Bazıları, diğerlerinin tartışmaya açık olup olmadıklarına bakılmaksızın, ancak haritalar, belirli gündemleri ilerletmek için seçici olarak kullandıklarında ve bunları abarttıklarında, propaganda alanına girerler. Elbette, operasyonda güçlü bir görelilik unsuru vardır; Haritaları kesinlikle propaganda olsa da bizimki tamamen doğrudur (Short, 2003: 206).

Alman kartografisi propaganda amaçlı üretilmiş haritaların kullanışlı bir örneğini sunuyor. Savaş dönemi boyunca, Alman halkının, Alman dış politikasının meşruiyeti konusundaki bilincini, Versay toprakları düzenlemelerinin getirdiği adaletsizliği ve Almanya'nın Lebensraum'a olan ihtiyacını savunan Alman halkının bilincini yükseltmek için yaygın olarak kullanıldı. haritalar propaganda olarak kullanılır, daha sonra yanlış beyan ve kartografik yalanlar daha belirgin hale gelir.

Dodds, Alman coğrafyacıları ve haritacıların 1919 Barış Konferansı'ndan sonra Versay'ın esiri olarak Almanya'yı tasvir eden yeni haritalar üretmeye başladığını belirttiler. Bu haritalar, semboller, renk ve ölçek kullanımıyla kanama sınırlarına dikkat çekti. Bu haritalar, aynı zamanda, tüm Alman İmparatorluğu'nun yanı sıra Avusturya ve Çekoslovakya'nın bir kısmını elinde tutan daha büyük bir Almanya çizdi. Daha sonra savaştan sonra yasaklanan bu haritalar, gazeteler, dergiler, posterler, kartpostallar ve okul atlaslarında yaygın bir şekilde yayınlandı (Dodds, 2007: 126-127). Bu nedenle savaşlar sırasında Almanya'nın jeopolitiği haritalarında belirgindi ve bu haritalar da siyaseti doğallaştırmanın bir yolunu oluşturdu.

Haritalar, bölgesel hak talepleri için de kullanılabilir. Emperyal haritalar, politik amaçlara ve toprak iddialarına yönelik bu tür çarpıtmaların örnekleriydi. Sömürgecilik çağında, örneğin, imparatorluklar bölgeleri kendi kontrolleri altında haritaladılar. Bu haritalar, hak iddia etmek anlamına gelen bir haritayı haritalamak için iktidar ve otorite iddialarının masum değildi. Bu çarpıklıkların örnekleri, Sibirya'nın Rus haritalaması, Kongo'nun Belçika haritası ve Doğu Hindistan'ın Hollanda haritalandırması da dahil olmak üzere çoğaltılabilir(Short, 2003: 124). Siyasi bir silah olarak haritaların kullanılmasının en iyi örneklerinden

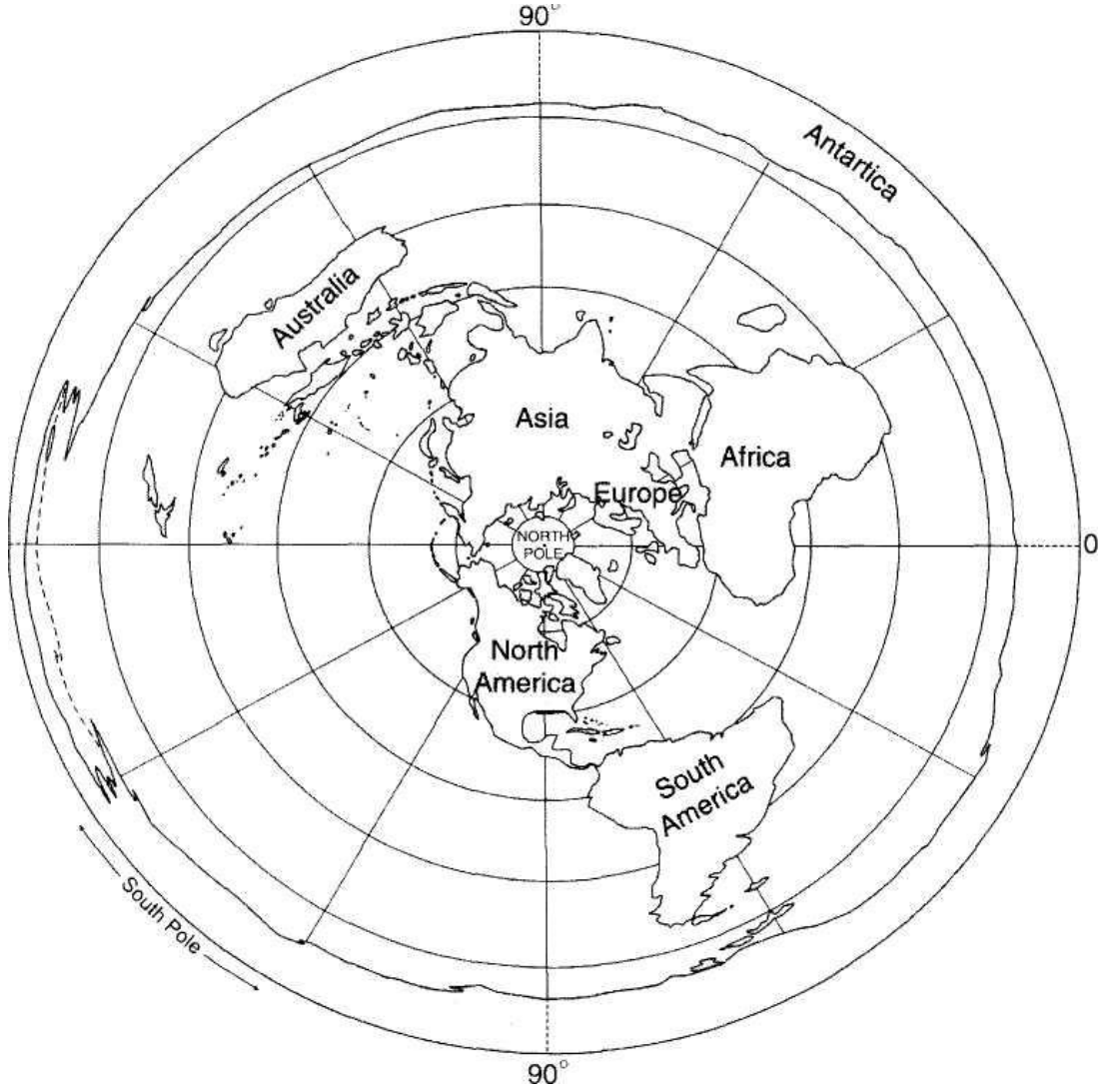
biri, İngiltere ve Fransa arasında Kuzey Amerika'da on yedinci ve on sekizinci yüzyıllarda toprak.

Haritalar ayrıca uluslar ve devletler için daha iyi bir uyum sağlamak için kullanılmıştır. Dodds'a göre, Paris Barış Konferansı'nda yirmi Avrupalı halkın kendi kaderini tayin hakkına sahip olduğu belirlendi. Amerikan coğrafyacıları, özellikle Baş Bölgesel Uzmanı olarak Isiah Bowman, yeni toprak ve ulusal sınırları biçimlendirmede etkiliydi. Konferans sırasında coğrafi istihbaratın önemli bir güç aracı olduğu anlaşıldı.

Haritalar belirli jeopolitik ihtiyaçları vurgulamak için kullanılabilir. Soğuk Savaş sırasında, Avrupa merkezli projeksiyonlar Batı'da popülerdi, çünkü Sovyetler Birliği'nin boyutunu abarttılar, bu da Rus merkezlerinin stratejik önemini aşarak daha tehdit edici görünmesini sağladı (Dodds, 2007: 125). ABD bu projeksiyondan yararlansa da, ABD liderliği aynı zamanda ikinci bir yeni projeksiyon geliştirme ihtiyacını da hissetmişti, çünkü Avrupa merkezli haritalar ABD'nin büyüklüğünü hafife almamışlar ve dahası ülke ve düşman SSCB'yi şu ana kadar resmediyorlardı.

Bu gelişmekte olan ihtiyaçların bir sonucu olarak, Kuzey Kutbu merkezli bir dünya haritası projeksiyonu geliştirildi ve bu da ABD ve NATO müttefikleri Sovyetler Birliği tarafından kuşatıldı. Kutupsal projeksiyon çok uzak olmayan, ancak olası çatışma ve güvenlik tehditlerine çok yakın olan yeni bir SSCB sunmuştur (Dodds, 2007: 119). Kısaca, Devlet Departmanı ve Stratejik Hizmetler Dairesi (daha sonra CIA olmak için) son derece etkili olmuştur. dünyanın bu yeni görünümünü tanıtmak.

Şekil 3: Dünyanın Kutupsal Projeksiyonu

Kısacası, haritalar birçok amaç için kullanılabilir. Yukarıda gösterilen örneklerden, haritaların tarafsız ve doğru olarak algılanmasına rağmen, tüm haritaların seçici olduğunu ve her haritanın bir ilgiyi ilerlettiğini iddia etmek mümkündür. Ward ve Wood'un belirttiği gibi, her harita, bilinen her şeyden, haritanın sonuna doğru eğilmiş bir seçimdir. Her harita bir amaca hizmet eder. Her harita bir ilgi uyandırır (Ward, 2001). Tüm haritalar aynı zamanda malzeme nesneleri, sosyal belgeler ve tarihi

eserlerdir. Bir üretici ve tüketici var. Ve hepsi de bazen açık, bazen açık bir mesaj ifade ediyorlar(Short, 2003: 8).

Böylelikle, harita yapımındaki teknolojik devrimlere rağmen, tüm Avrupa haritalarının temeli olan Mercator projeksiyonunun dünyayı ve dolayısıyla varlığını görme biçimimizi şart koştuğunu varsaymak yanlış olmaz. Bu noktada, insanlık tarihinde kalıcı bir iz bırakan haritacıların geliştiricisi olan haritacı Gerardus Mercator'ı tanıtmak istiyorum.

3.4. MERCATOR PROJEKSİYONU

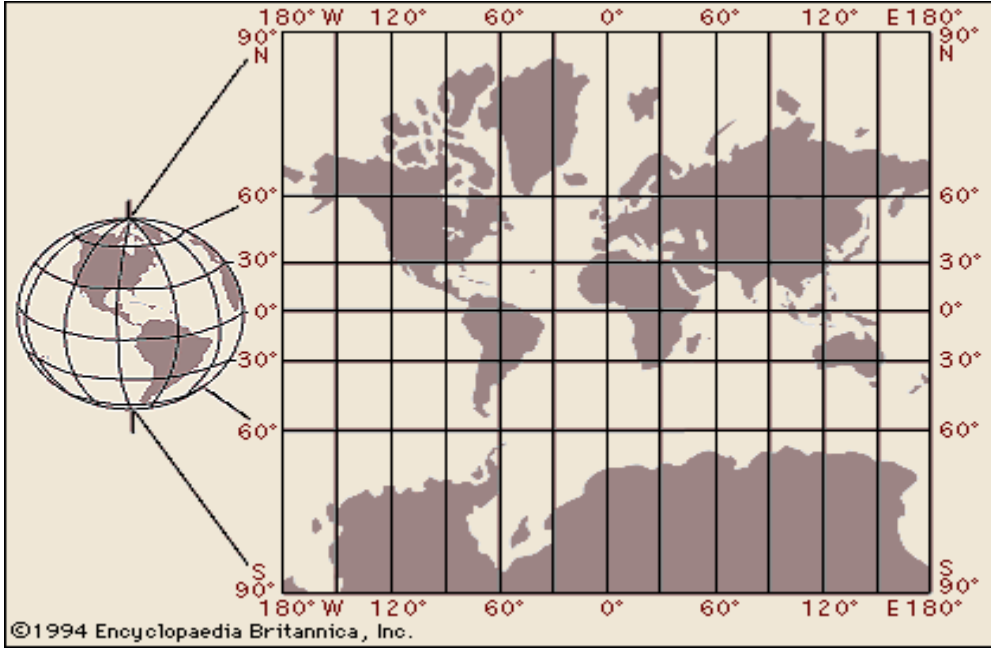
On altıncı yüzyıldan itibaren Mercator projeksiyonu, insanların dünyanın görselleştirilmesinin temeli olarak hizmet etmiştir. Coğrafya eğitimimiz Mercator projeksiyonuna bağlıdır. İnternette dünya haritasına baktığımızda karşılaştığımız ilk görüntüler yine Mercator projeksiyonları. Dünya resmini görselleştirmemiz istendiğinde veya bir ülkenin coğrafi konumu sorulduğunda, Mercator projeksiyonunu yeniden görselleştirdik. Sonunda, insanlar resimlerde düşünür ve dünya imajımız Mercator haritasıdır(Dodds, 2007: 125).

Flaman kartografi Gerardus Mercator 1512'de doğdu. 1569'da yarattığı haritanın en önemli yeniliği oldu. Bu yenilik sadece onun için değil, tüm insanlık için de önemliydi. Hayes'e göre, Avrupalıları antik Yunan ve Roma coğrafyacılarının zulmünden, özellikle de Ptolemy'den kurtarmıştı (Carlton, 1939: 132).

Başlangıçta Mercator'un haritası popüler oldu çünkü düz açılı meridyenleri ve paralel açılarla kesişen paralellikler vardı. Kullanıcıların dünya üzerinde herhangi bir noktaya ilişkin boylam enlem doğru bir oran vardı ki başka deyişle, onun projeksiyonda, paraleller ve meridyenler düz çizgiler olarak render edildi. Bu nedenle, keşif çağında Mercator's haritası, gezginlerin kullanımı için tek doğru harita görevi görmüştür.

Ayrıca bir harita koleksiyonu için atlas terimini tanıttı. Onun haritası 1569'da yayınlandı, atlas ise 1590'da yayınlandı. Haritaları o kadar etkiliydi ki, atlas atlası hala bir harita kitabına başvurmak için kullanılıyordu.

Şekil 4: Dünyanın Mercator Projeksiyonu

Mercator projeksiyonunun temel özelliği, Avrupa'nın merkezinde yer almasıdır. Temel amacına uygun olarak, keşifçiler için enlem ve boylamın doğru bir oranını sağlamak için birçok teknik çarpıklık yaratmıştır. Bu bağlamda, Mercator projeksiyonu, Avrupa'yı (3,8 milyon mil kare) Güney Amerika'dan (6,9 milyon mil kare) daha büyük gösteriyor (Ward, 2001). Alaska'yı, gerçekte Alaska'dan daha büyük olan Meksika'nın boyutundan üç kat daha büyük bir görünüme kavuşturuyor. Short'a göre Mercator projeksiyonu, Kanada, Avustralya ve İngiltere'nin büyüklüğünü abarttığı için 19. yüzyılın sonlarında ve yirminci yüzyılın başlarında İngilizlerin özel bir favorisiydi. Böylece, Britanya

İmparatorluğu'nun toprakları bu projeksiyona dayalı bir harita üzerinde kırmızı renkle renklendiğinde, imparatorluk gerçekte olduğundan daha büyük görünüyordu (Short, 2003: 207). Mercator'un haritası ayrıca Rusya ve Grönland'ı genişletiyor ve Afrika'yı radikal bir şekilde küçüyor.

Mercator haritasının tarih üzerinde iki ana etkiye sahip olduğunu iddia etmek istiyorum. Birincisi, sadece dünyayı görselleştirme şeklimizi şekillendirmekle kalmadı, aynı zamanda, Batı'nın Avrupa'ya olan üstünlüğünü kendi merkeziyle dayatmak için bir araç işlevi gördü. Bu, tarihte çoğu haritanın Avrupalılar için Avrupalılar tarafından çizildiğinden kaynaklanıyor. Böylece Avrupa haritalarında merkezi bir konum işgal etti ve sonuç olarak dünyanın merkezinde temsil edildi ve gerçek boyutundan çok daha büyüktü. Bu bölümün başında belirttiğimiz gibi, haritalardaki çarpıklıklar teknik olarak kaçınılmazdır. Avrupalı olarak, Mercator'un çarpıtmaları doğal olarak Avrupa lehine yapılmış, dünyanın merkezinde gösterilmektedir.

Avrupalılar dünyayı keşfederken ve haritalandırırken, mekânın coğrafi katmanlaşması, medeniyet bölümlerine eşlik etti. Dünyanın ayrı kıtalara bölünmüş olduğu fikri ilk olarak üç kıtayı tanımlayan eski Yunanlılar tarafından geliştirildi: Avrupa, Asya ve Afrika. Efsanevi tanrıça Europa'dan türeyen Avrupalılar, Avrupa'yı dünyanın kraliçesi olarak gösteren yaratıcı haritalar çizdiler. Böylece sadece bir fark duygusu değil, aynı zamanda Mercator projeksiyonu temelinde bir üstünlük duygusu gelişmeye başlamıştır.

Mercator'un tarih üzerindeki ikinci etkisi Mackinder ile gerçekleşti. Doğal güç koltuklarını arayışında, Mackinder doğal olarak Mercator's haritasını kullandı ve bu da izleyicinin dikkatini doğrudan Heartland'e çekiyordu. Mercator'un haritasından yararlanan Mackinder, dünyayı üç

bölgeye ayırdı ve Amerika, Afrika ve okyanuslar arasında bir dış hilal, Avrupa ve Güney Asya'da bir “hilal” ve Avrasya'nın kalbinde yer alan Heartland'ı gösterdi. onun ünlü sloganı. Gücün doğal koltuklarını tasvir eden ana kaynağı Mercator projeksiyonu idi. Akla gelen önemli bir soru, zamanın mevcut dünya haritalarının yukarıda resmedilen kutupsal projeksiyonlar olduğunu varsaysak, Mackinder'ın hala iktidarın doğal koltuklarıyla aynı alanları resmedeceğini düşünüyoruz.

Şekil 5: Bir Kraliçe olarak Avrupa

Mercator'un ayrıca, Mercator'un haritasına dayanan Mackinder teorisinin İkinci Dünya Savaşı sırasında hem Nazi stratejisini hem de Amerikan dış politika stratejisini etkilediği gerçeği göz önünde bulundurulduğunda, Mercator'un uluslararası ilişkiler alanında gerekli krediye sahip olması gerektiğini tartışmak zordur. Soğuk Savaş ve dolayısıyla uluslararası ilişkilerin pratiğini etkiledi.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ANA AKIM İLETİŞİM TEORİSİ VE TEMEL VARSAYIMLARI

4.1. ULUSLARARASI DİSİPLİNDE İLİŞKİLER VE JEOPOLİTİK

Jeopolitiğin İkinci Dünya Savaşı'nın sona ermesinden sonra entelektüel bir zehir olarak kınanmasına rağmen, çok çeşitli disiplinlere ve coğrafi bölgelere girdiği anlamında bir seyahat teorisi olmayı sürdürdü (Dodds, 2007: 31).

Bu kontaminasyonun varlığını ve kapsamını belirlemek için, klasik gerçekçiliğin ve klasik jeopolitiğin temel varsayımlarını gözden geçirmemiz ve iki alan arasındaki diğer bazı ortaklıkları incelemek bize olacaktır.

Bu bölümde My argüman merkezi varsayımlar yanı sıra bazı belli paradigmatik kör noktalar hem klasik gerçekçilik ve klasik jeopolitik ortak olmasıdır. Varsayımlar önemlidir. Onlar herhangi bir teorinin merkezindedir ve bu nedenle dünya görüşümüzü belirlemede önemli bir rol oynarlar. Bu nedenle ortak varsayımlar paylaşılan dünya görüşlerini gösterir. Bu bölümdeki temel amacım, klasik realist teoride veya jeopolitikte yapılan varsayımların kilidini açmak ve yeniden gözden geçirmek değil, bunun yerine iki alan arasındaki bu varsayımların ve kör noktaların ortak doğasını vurgulamaktır. Ancak, iki alanın ana varsayımlarını tartışmaya başlamadan önce, bu bölüm uluslararası ilişkilerin ayrı bir akademik disiplin olarak gelişimini kısaca gözden geçirerek başlayacaktır; özellikle uluslararası ilişkilerin gelişmesi boyunca ortaya çıkan temel teorik tartışmalara dikkat edilmelidir.

4.2. İLETİŞİM TEORİLERİ

Uluslararası ilişkilerin ayrı bir disiplin olarak incelenmesi, Batı

akademisinde nispeten yeni bir gelişmedir. Disiplinin kendisi, köklerinin Tucydides'in MÖ 5.yüzyılda Peloponnez Savaşı'nın gerçekçi hesabına geri dönebileceğini iddia etse de, ancak son yüzyılda Uluslararası İlişkiler'in ayrı bir akademik disiplin olarak kendi kendine geldiği söylenebilir. Göreceli gençliğini bir disiplin olarak ya da belki de bundan dolayı, uluslararası ilişkiler, bugün çok az şeyin üzerinde anlaşıldığı ve neredeyse her şeyin şiddetle itiraz edildiği bir alan olarak duruyor (Halliday, 1994: 8).

Bağımsız bir disiplin olarak kurulmasından önce, uluslararası ilişkiler olmak için alanın çeşitli yönleri tarih, hukuk, ekonomi, politika ve felsefe bölümleri tarafından ele alındı. Uluslararası ilişkilerin ayrı bir akademik disiplin olarak resmi olarak tanınması, 1919'da Birinci Dünya Savaşı'nın ardından Aberystwyth'deki Galler Üniversitesi'nde Uluslararası Siyasiler Kürsüsü kurulması ve ihtilafın benzeri görülmemiş korkularına tepki olarak başladı. 1920'lerin başlarında, ilk Uluslararası İlişkiler Bölümü Londra Ekonomi Okulu'nda kuruldu.

Tamamen uluslararası ilişkiler çalışmalarına adanan ilk üniversite, Milletler Cemiyeti ile bağlantılı diplomatların yetiştirilmesi amacıyla 1927'de Cenevre'de kurulan Uluslararası Çalışmalar Yüksek Lisans Enstitüsü'dür. Enstitü ilk doktora programından birine teklif verdi. uluslararası ilişkilerde derece. Amerika Birleşik Devletleri'nde, ilk uluslararası ilişkiler fakültesi 1919'da kurulan Georgetown Üniversitesi'nin Dış İlişkiler Okulu, 1919'da kurulmuş ve Chicago Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Komitesi, 1928 yılında, yüksek lisans derecesi veren ilk kişi olmuştur. Uluslararası ilişkilerin ilk olarak Britanya'da bağımsız bir bilimsel araştırma konusu olarak tanınması, ABD'de uluslararası ilişkilerin kendi başına bir disiplin olarak geliştirildiğini açıkladı (Hoffman, 1977: 43).

Disiplinin kurucularından David Davies'in deyiimiyle, uluslararası ilişkiler savaşların gelecekteki salgınlarını engellemeye yardımcı olacaktır çünkü dünya siyasetinin bilimsel çalışması siyasi sorunların nedenlerini ortaya çıkaracak ve bu nedenle de küresel barışçıl çözümlere katkıda bulunacaktır. Böylece uluslararası ilişkilerin araştırması, rekürrensini önlemek amacıyla savaşa bir tepki olarak başladı (Halliday, 1994: 8).

Uluslararası ilişkiler savaş, nedenleri ve çatışma önleme tartışmalarından çıktı. Bu bulanık genetik çizgiye uygun olarak hiçbir zaman tek bir uluslararası ilişkiler kuramı olmamıştır. Bunun yerine, disiplin her zaman, birbirleriyle çalışma, konu, metodoloji ve epistemoloji açısından birbirinden farklı, birbirinden ayrı ama birbiriyle ilişkili teorilerden oluşan bir çeşitlilik olarak durmaktadır. Diğer herhangi bir sosyal bilimde olduğu gibi, bu alanda hiçbir şey yoktur. Uluslararası ilişkiler, uzlaşma derecesine benzemektedir.

Bazı akademisyenler bu karışık durumdan şikayet ediyorlar. Örneğin Michael Nicholson, ideal olarak, bütün bilim adamlarının geniş bir onay veren uluslararası bir sistem teorisine sahip olacağını yazmaktadır, tıpkı neredeyse bütün fizikçilerin görelilik kuramını kabul ettikleri gibi. Fred Halliday gibi diğerleri, çeşitliliği görüyorlar. alanın bir güçsüzlükten ziyade bir güç olarak kullanılmasıdır(Halliday, 1994: 12). Konuyla ilgili duruşundan bağımsız olarak, alandaki farklı seslerin çokluğu, her şey dahil bir uluslararası ilişkiler teorisinden ziyade, Uluslararası İlişkiler kuramlarından bahsetmeyi gerektirmektedir.

Başlamadan önce, uluslararası ilişkiler in inanılmaz derecede geniş bir alan olduğunu ve bunun hızla değiştiğini kabul etmeliyiz(Steans, 2001: 9). Bu nedenle, basitlik ve açıklık uğruna, kişi kategorize edilmeye veya tanımlamaya çalışırken belirli genellemeler ve basitleştirmeler yapmak

zorundadır. Bu nedenle, üniversitede uluslararası ilişkiler teorisinin gelişiminin normal olarak dört ana tartışmanın perspektifinden ele alınmasının nedeni vardır: idealizm karşısında realizm, gerçekçilik (tarihçiler / klasikçiler), davranışçılık, gerçekçiliğe karşı çoğulculuk / küreselcilik ve neo-realizme karşı post-yapısalcılık / postmodernizm.

Bu çalışma, gerçekçiliğin, uluslararası ilişkilerdeki farklı kuramsal perspektiflerin en köklü ve baskın olduğunu savunmaktadır. Bu çalışmanın amaçlarından biri, geleneksel jeopolitik ve ana uluslararası ilişkiler teorisi arasındaki bağlantıyı ortaya koymak olduğu için, gerçekçilik de bu çalışmanın başlıca aktörlerinden biridir. Bu nedenle, sözde büyük tartışmaların ana hatlarını çizerken, gerçek dikkat, gerçekçiliğe ödenecektir. Gerçekçilik hiçbir zaman durgun bir bakış açısı olmadığından, diğer okullar ve teoriler yalnızca gerçekçiliğin evrimine ya da gelişmesine katkıda bulundukları ölçüde gözden geçirilecektir. Aşağıdaki ana hatların yapısının ve içeriğinin, uluslararası ilişkiler teorisinin tarihinin uluslararası ilişkiler öğretiminde nasıl kavramsallaştırıldığını göstermek amacıyla, temel uluslararası ilişkiler teorisi kitaplarına dayandığını belirtmek önemlidir.

4.3. BÜYÜK TARTIŞMALAR

Gerçekçi yaklaşım, savaşın nasıl önleneceği konusundaki tartışmalarda ilk idealist argümanlara karşıt olarak ortaya çıktı. Birinci Dünya Savaşı'nın ardından, uluslararası alanda hakim paradigma, liberal enternasyonalizmden sonra, Woodrow Wilson ve Sir Alfred Zimmen'in de dahil olduğu bu okulun gerçekleri ve savunucuları tarafından idealizmi işaretledi. Sözde idealistler, insan doğasının temel olarak iyi olduğunu varsaydılar ve bu nedenle insanlar arasında işbirliği ve barış mümkün olmalıydı. Buna göre sözde idealistler, uluslararası hukuk,

antlaşma, müzakere usulleri ve uluslararası örgütlerin, özellikle de Milletler Cemiyeti'nin gelişmesiyle savaşı sınırlandırmayı veya engellemeyi amaçladılar (Halliday, 1994: 10). Barışın uluslararası normal şartı olduğunu savundular. sistem ve bir güç dengesi yerine bir güç topluluğu ve organize rekabet yerine örgütlü bir ortak barış olmalıdır.

Milletler Cemiyeti'nin başarısızlığı ve bir başka yıkıcı savaşın patlak vermesi ışığında, İkinci Dünya Savaşı sonrası dönemde daha karamsar bir dünya görüşünün ortaya çıkması, tümüyle şaşırtıcı değildi. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra gerçekçilik kabul edildi. Uluslararası ilişkilerde bilgelik. (Steans, 2001: 22) Yirminci yüzyılın en aşırı katliamlarından biri olan İkinci Dünya Savaşı'nı önleyemediği için sözde idealistler suçlandı.

Böylece idealizm ilk olarak EH Carr'ın çalışmasında ve daha sonra Hans Morgenthau, Henry Kissinger ve Kenneth Waltz.²⁶³ Carr'ın “The Twenty Years of Crisis” adlı kitabının da dahil olduğu ABD merkezli yazarların çalışmalarında gerçekçiliğe yol açmıştır. 1939'da dünya siyasetiyle ilgili büyük bir teoriden ziyade idealizm ya da anti-idealist bir saldırı eleştirisi oldu. İlk olarak 1948'de yayımlanan ve IR'nin büyük realist teorisini oluşturan Milletler Arası Morgenthau'nun Siyaseti idi. İdealizme karşıt olarak, ahlak, hukuk ve diplomasinin rolünü inkar etmese de, realistler, silahlı kudreti, barışı korumanın bir aracı olarak vurguladı (Halliday, 1994: 10) ve idealist değerlerin ancak güç tehdidiyle desteklendiğinde sürdürülebileceğini savundu.

Paralel bir gelişmede, Charles Manning, Martin Wight, Hedley Bull ve Fred Northedge gibi sözde İngiliz Okulu akademisyenleri, uluslararası sistemin herhangi bir merkezi hükümdardan yoksun olduğu ve dolayısıyla anarşik bir devlette ne dereceye sahip olduğunu vurguladılar.

Diplomasi, uluslararası hukuk, iktidar dengesi, büyük güçlerin rolü ve savaş gibi belli kurallara uygun olarak birbiriyle etkileşime giren bir grup devletten oluşan bir tür toplum olarak uluslararası sistemdir. (Steans, 2001: 23)

1950'lerde bazı akademisyenler, disiplindeki çalışmaların daha bilimsel olması gerektiği iddiasını ileri sürdü. Gerçekçiler E.H. Carr normatif olduğu için idealizmi eleştirdi, gerçekçilik kendisi de normatif varsayımlara dayandı. Sözde davranışçılar, insan doğası hakkındaki normatif varsayımları, idealistlerin ve realistlerin teorilerini inşa ettikleri ve metodoloji problemini ortaya çıkardıkları yönündeki eleştirilerini eleştirdiler.

Davranışçılar, gözlemlenemeyen ve dolayısıyla bilimsel olmayan varsayımlara itiraz ettiler. IR'yi ideolojik, öznel ve tarihsel bir konudan ziyade daha bilimsel, nesnel ve evrensel bir disiplin haline getirmek için çağırdılar. Tartışmanın özü, uluslararası ilişkilerin analizi için açık ve içsel olarak tutarlı bir metodolojinin kullanılıp kullanılamayacağıydı (Bloom, 1990: 106).

Diğer dünyalarda, ikinci tartışmanın açılışı ile birlikte, ne yapacağı tartışması, nasıl çalışılacağına tartışmasıyla değiştirildi. Yeni soru, disiplinin konusunun analizinde kullanılacak metodoloji hakkındaydı.

Üçüncü tartışma, neo-realistler ve çoğulcular / küreselciler arasında gerçekleşti ve alanın kapsamını ve çalışma birimlerini genişletmek suretiyle uluslararası ilişkiler teorisine katkıda bulundu. 1960'ların sonlarında ve 1970'lerin başından itibaren uluslararası sistemin temel yapısı hakkındaki varsayımlar bir kez daha incelemeye alındı. Çoğulculara göre, devlet merkezli realist imaj, çağdaş uluslararası sistemle ilgisiz hale geliyordu, çünkü bu sistem, yeni aktörlerin egemenliği altına girmiş ve devletler arasında artan karşılıklı bağımlılık

ve yeni sorunların ortaya çıkmasıyla işaretlenmişti. Uluslararası sistemin, uluslararası siyasetin anlaşılmasında kullanılan geleneksel paradigmların eski haline geldiği ve böylece yeni paradigmalara ihtiyaç duyulduğu ölçüde dönüştürüldüğünü iddia ettiler.

Çoğulcu mücadelenin temeli, dünyanın artan küresel bağımlılığı ile ortaya çıkan “dünyaya daralan” gerçeğiydi. Çoğulcular, son on yılların siyaset ve ekonomi alanlarında uluslar arasında giderek artan bir bağımlılık olduğunu görmüşlerdir.

Gerçekçiliğin, tek bir spesifik konumdan ziyade bir tartışma alanı olduğu, ve bu nedenle, konuyla ilgili daha kapsamlı bir tartışmaya geçmeden önce belirli niteliklerin yapılması gerektiğine dikkat edilmelidir (Steans, 2001: 20). Bu bağlamda, takip eden sayfalarda, bu çalışmanın kapsamı ile doğrudan ilgili olan gerçekçiliğin temel dayanaklarını tartışacağım. Başka bir deyişle, yalnızca jeopolitik düşünce ile ilgili gerçekçiliğin yönleri ele alınacaktır. Dahası, sadelik ve açıklık uğruna, Realizm, Uluslararası İlişkiler teorisinde tutarlı bir bakış açısı olarak sunulacaktır.

4.4. ANA AKIM İLETİŞİM TEORİSİ GERÇEKÇİLİK

Uluslararası ilişkiler kuramının en uzun süreli ve en kullanışlı okulu olarak tanımlanan gerçekçilik, Uluslararası İlişkiler'de hâkim olan paradigma olmuştur. Farklılıklar ve nüanslar bir yana, Uluslararası İlişkiler'deki bazı metinler ve yazarlar ortak varsayımları ve anahtar fikirleri paylaştıkları için kolektif olarak realist olarak etiketlenmiştir.

Gerçekçilik, yukarıda anlatılan çeşitli tartışmaların yol açtığı modifikasyonlar, açıklamalar, eklemeler ve metodolojik yeniliklerle birlikte değişmiş ve gelişmesine rağmen, teorinin özü aynı kalmıştır.

Bir önceki bölümde özetlendiği gibi, uluslararası ilişkiler öğretiminde klasik gerçekçiliğin, İkinci Dünya Savaşı'nın sona ermesinden sonra, idealizm karşıtlığı ve tek başına gelişmesiyle, savaş arası dönemde ortaya çıktığı anlaşılmaktadır. Bu tezin ana argümanlarından biri, realizm ilk ortaya çıktığında ve daha sonra uluslararası ilişkilerde çeşitli büyük tartışmalara cevap olarak zaman içinde yeniden doğduğunda, uluslararası ilişkilerin realist okulunun taşıdığı ve taşımaya devam ettiği zamanlardır. Klasik jeopolitiğin mirası ve dolaylı olarak açık bir şekilde. Bu çalışma, idealizmin klasik jeopolitiğe karşı muhalefetin dışında doğduğunu, ancak nihai olarak uluslararası ilişkilerin gerçek okuluna kaybettiğini ileri sürmektedir.

Başka bir deyişle, Amerikan müdahaleci idealizminin bir dönemi hariç, klasik jeopolitik ve realizm arasında her zaman belirgin bir tutarlılık olmuştur. Bu, realizmin jeopolitiğe indirgenebileceği veya düşürülmesi gerektiği anlamına gelmez. Hiç şüphesiz, iki yaklaşım birbirinden farklıdır. Bununla birlikte, dünyaya nasıl davrandıklarına dair belirli tutarlılıkların olduğunu tartışmak isterim. Bu, her noktada hemfikir olmasalar da, önemli varsayımları ve dolayısıyla aynı dünya görüşünü paylaştıklarını iddia etmektir. Bu tutarlılığı ortaya koymaya yönelik bir girişimde, takip eden bölümde, her iki alanın temel varsayımlarını ve dolayısıyla dünya görüşlerini gözden geçireceğim.

4.5. İKİ ALAN ARASINDAKİ TUTARLILIKLAR

4.5.1. Ortak Varsayımlar: Güç, Devlet ve Ulus

Nicholson ve Steans ve Pettiford tarafından sağlanan özetleri birleştirerek, gerçekçiliğin temel ilkeleri şunlardır:

- i) Sabit kimlikli homojen milletlere dayanan devletler, uluslararası sistemdeki baskın aktörlerdir;

- ii) Devletler, ulusal çıkarlar bakımından tanımlanan, iktidarı takip etmek;
- iii) Devletlerin birbirleriyle ilişkileri tamamen birbirleriyle olan iktidar ilişkilerine bağlı olduğu için, devletin diğer devletlerle ilişkileri devletin iç yapısıyla ya da rejim türü ile hiçbir ilgisi yoktur. yüksek / düşük politika ayrımı sözde;
- iv) Anarşinin durumu, devletler arasındaki ilişkileri düzenlemek için merkezi bir egemenlik yetkisine sahip olmamak koşuluyla, uluslararası sistemde hüküm sürmektedir;
- v) Çatışma, uluslararası ilişkilerin, insanların ve dolayısıyla devletlerin kendi kendine ilgilenen doğasına uygun olarak, şimdiye kadar mevcut bir gerçektir;
- vi) Devletlerin ittifakları, herhangi bir devletin ezici bir biçimde güçlü hale gelmesini engelleyen ve böylece başkalarının barışı ve güvenliği için bir tehdit oluşturan devletler arasında değişerek düzen ve güvenlik sağlanabilir. Bu, güç teorisinin — balansının özüdür;
- vii) Uluslararası kurumlar ve yasalar bir rol oynamaktadır, ancak yalnızca yürürlükteki yaptırımlarla veya etkili yaptırımlarla desteklendiğinde etkilidir.

Bunlar, her uluslararası ilişkiler teorisi ders kitabının gerçekçiliğe ilişkin ana varsayımlardır. Bu varsayımlara dayanarak, klasik realist teorinin cevap vermeye çalıştığı sorular güç, egemenlik, istikrar ve güç meseleleri etrafında dönmektedir. Örnekler şunları içerir: istikrarın nasıl korunacağı; nasıl ve neden yıkılıyor; egemenlik nasıl korunur; istikrarı ve egemenliği sürdürmek için gücü ne zaman ve nasıl kullanacakları (Zalewski, 1996: 294). Geleneksel jeopolitiğin temel kavramları şunlardır: güç, devlet, coğrafya, hegemonya, alanların ileri veya ilkel olarak tanımlanması; devletin en yüksek siyasi varlık olarak

kavramsallaştırılması; ve rekabet halindeki devletler tarafından önceliğin peşinde koşmak.

Sonuç olarak, geleneksel jeopolitiğin ve klasik gerçekçiliğin en temel iki unsurunu belirleyeceksek, bunlar ulusun paradigmatic kör noktalarının eşlik ettiği devlet ve güç olacaktır. İktidarın ve devletin merkeziliği, her iki yaklaşımda da temel ortak özelliği oluşturur. IR teorisinin merkezi bir nesnesi olarak statüsüne rağmen, takip eden sayfalarda tartışılacağı gibi, ulus her iki yaklaşımda da devlet kavramının sınırları içinde ele alınmış ve ele geçirilmiştir.

Takip eden sayfalarda, yukarıda bahsedilen varsayımların yanı sıra devletlere bağlı, kendine yeterli ve tutarlı kimliklerin, ulusları devletlerle eşitleyen iki birbirine bağlı paradigmatic kör nokta ortaya çıkardığını ileri sürmek istiyorum. Bu kör noktalar, iki dünya görüşünde içseldir. Uluslara sabit ve değişmez sosyal gruplar olarak davranırlar ve varoluşlarını kabul ettikleri gibi alırlar. Bu sonuçta uluslararası ilişkilerin devletlerarası ilişkilere indirgenmesiyle sonuçlanır.

4.5.2. Paradigmatik Kör Noktalar

4.5.2.1. Devlet ile ulusu eşleştirmek

Ana akım uluslararası ilişkiler kuramının doğasında var olan varsayımların çoğu, ulusu devletle özdeşleştiren bir kavramsallaştırmaya dayanır. Disiplinin adı bile olsa, uluslararası ilişkiler bu paradigmatic kör noktaya dayanmaktadır. Bununla birlikte, kimlik çalışmaları tartışıkça, ulus ve devlet iki farklı siyaset konusudur. Bir devletin insan nüfusunun bir ulusa isimlendirilmesi ya da bu nüfuslardan birinin politik varlığının isimlendirilmesi, bir devletin uluslararası ilişkiler teorisi için ortak bir dizi yanlış anlaşılmanın sonucudur. Soğuk Savaş'ın sona ermesinden sonra bile, ulus-devletin sözde düşüşüne ve dünyanın çeşitli

bölgelerindeki etnik çatışmaların yükselmesine rağmen, ulus ile devlet arasındaki ilişkiye çok az ilgi gösterildi.

Roger Tooze'nin belirttiği gibi, bugün yaşadığımız her yerde kendimizi devlete dayanan politik bir varlık içinde buluyoruz. Bu siyasal yapı, aynı zamanda, ulusun devlete eşit olduğu veya belki de daha uygun bir şekilde iktidar kaynaklarını, devletin eşit milleti olduğu varsayılan kimliğine dayanır (Roger, 1996: 16). Uluslararası İlişkilerde ana akım düşüncesine egemen olan bu özel politik kimliktir. Uluslararası İlişkiler ve uluslararası ilişkiler ile ilgili teori bütünü için başlıca başlangıç noktalarından biri olan bu ortak kimliktir.

Uluslararası politikaya ilişkin olarak, insanların kitlesinin kendilerini tanımladığı varlık sorunu çok önemlidir. Halkın kimliklerinin nerede yattığı her yerde, kitlesel seferberliğin gücü vardır. Devletin, en kolay haliyle devletin politik bir varlık olduğu gerçeğinden dolayı, uluslararası ilişkiler düşüncesinde egemen birim ve analiz düzeyi olarak ulus-devlet ön plana çıkmıştır. zamanla kendilerini tanımladılar. Buna paralel olarak, dünya siyasetinin gerçekçi hesabına göre, insanlar her şeyden önce ulus-devletle özdeşleştiler. Bu varsayımın temelinde, ulus-devletin ana birimi olduğu varsayımına dayanıyordu.

Modern dünyada, kültürel kimliğin başlıca kaynaklarından biri, içinde doğduğumuz ulusal kültürlerdi. Kendimizi tanımlarken bazen İngilizce, Türkçe veya Yunan olduğumuzu söylüyoruz. Ulusal kimlikleri bazen kendimizi tanımlarken, genlerimize damgalandıklarına neredeyse inandığımız ölçüde, çok fazla önem kazanırlar. Onları temel doğamızın bir parçası gibi düşünürüz. Bununla birlikte, ulusal kimlikler, doğuşumuzla değil, temsil ile ilgili ve onunla bağlantılı olarak biçimlendirilmiş ve dönüştürülmüş şeyler değildir. İkinci bölümde

tartıştığım gibi, gerçekten de “kültürel kültürel kimlikler” vardır; milliyetçiliğin ortaya çıkması ulusal terimlerle tanımlanmaya başladı.

Bir ulus genellikle ortak tarih, gelenek, mit, ortak bir soy, ortak bir dil ve ortak bir düşmana sahip olan bir grup insan olarak tanımlanır. Devlet, en basit haliyle, bir toprağa, nüfusa sahip olan ve egemen bir siyasi birim olarak hareket eden politik bir varlık olarak tanımlanabilir. Bir devletin insan nüfusu homojen olarak nitelendirildiğinde ve bir imleşme olduğunda, Uluslararası İlişkiler'de ana aktör olarak kabul edilen ulus-devlet tanımına ulaşırız. Ve en basit haliyle milliyetçilik, devleti ve ulusu birbirine bağlayan ideolojik köprü olarak tanımlanabilir. Böylece ulusal kimlik, ortak bir bölgenin, ortak bir tarihin, ortak bir iradenin, ortak bir iradenin ve ortak siyasi ve yasal ilkelerin fikirlerine dayanır (Connor, 1994: 94).

Kısacası, hem ana akım uluslararası ilişkiler teorisi hem de klasik jeopolitikler ulusları devletlerle eşitlemeye devam ediyor ve onları biyolojik organizmalar olarak ele alıyorlar. Her ikisi de, ulusların bizden önce var olan ve sonsuza kadar var olmaya devam edecek homojen varlıklar olduğunu varsayar. Bu uluslar uluslar arası arenada anarşik yapıda hayatta kalmak için devletlerini kurmuşlardır. Çünkü bu uluslararası arenadaki yapı anarşiktir ve bir devletin asıl amacı hayatta kalmak olduğu için, uluslararası arena yüksek bir siyaset alanıdır. Hayatta kalabilmek için devletler güçlü olmalı ve gelişmek için hala daha güçlü olmalı. Devlet ne kadar güçlü olursa o kadar çok önceliği peşinde koşar. Böylece güç, hem bir araç hem de kendi başına bir amaç olarak izlenir. Bu, bizi hem gerçekçi düşünce hem de jeopolitik tarafından paylaşılan bir başka temel varsayıma götürür: yüksek ve düşük politika arasındaki ayrım.

4.5.2.2. Yüksek ve Düşük Siyaset Arasındaki Fark

Uluslararası ilişkiler teorisini ana hatlarıyla anlatan yüksek ve alçak politikalar arasındaki ayrım, yüksek diplomasi ve stratejik ilişkiler politikasının iç politika ve ulusötesi ilişkilerin düşük politikasından ayrı ve ayrı olması gerektiğini göstermektedir (Hebron, 1999: 2). Ana akım uluslararası ilişkiler teorisi ve klasik jeopolitik istirahat yüksek ve düşük politika arasındaki ayrım üzerine. Bu ayrım, yabancı ve yerli iki tamamen farklı alemler ve yabancı aleminin hiyerarşik olarak daha yüksek olduğu iç içe geçmiş iki varsayım üzerine inşa edilmiştir. Buradaki mantık, gerekçeli barışın iç alanının, anormal olmayan bir anarşinin bir dış etki alanına yan yana geldiğidir. Bu ayrım, uluslararası arenanın anarşik olarak nitelendirilmesine dayanmaktadır.

Realistler anarşinin uluslararası ilişkilerde en önemli sorunlardan biri olduğunu ve gerçekleri açıklamak için Hobbes'un doğa durumu teorisine atıfta bulunduğunu iddia ediyorlar. Realist hesaba göre, anarşi uluslararası sistemde iki nedenden ötürü hüküm sürmektedir: ilk olarak, diğer tüm otoritelerin iktidarı üzerinde ve üzerinde egemen olan bir egemen uluslararası otorite varolmadığı ve varolmayacağı için (çünkü devletler egemenliklerini uluslararası bir bedene bırakmayacaklardı). ikincisi, insanın doğası ve inşa ettikleri devletler doğası gereği bencil ve tamamen hayatta kalma ve iktidar arayışıyla tamamen ilgili olduğu için. Bu bakış açısına göre uluslararası alanda anarşinin kaçınılmaz olduğu, ve savaşa hazırlanmanın gerekliliğinin kabul edilmesi, zorla dövüşmekten kaçınmanın tek yoludur. Bu, klasik jeopolitik teoriler için de merkezi olan iktidar teorisinin dengesini destekleyen varsayımdı.

Soğuk Savaş realizminde somutlaşan eski varsayım, yüksek diplomasi ve stratejik ilişkiler politikasının, iç politika ve uluslar-ötesi ilişkilerin düşük politikasından ayrı ve ayrı olması gerektiği artık geçerli değildir.

Etnik köken, hem içten hem de uluslararası düzeyde devlet davranışlarını etkileme yeteneğiyle, belki de en önemlisi bir dizi kritik öneme sahip bölgedeki ayrılıkçı ve irredentist hareketlerle artık yüksek siyasetin özünü oluşturmaktadır. (Hebron, 1999: 2) Dolayısıyla, bu ayrım başka bir paradigmatik kör nokta olarak ortaya çıkmıştır. .

Daha önce de belirtildiği gibi, devletler, sadece birkaç istisna dışında, homojen topluluklardan ibaret değildir. Etnik olarak homojen gruplardan oluşsa bile, homojenlik, homojenlik anlamına gelmediğinden, kimlik ve farklılık ikiliği daima orada olurdu. Dolayısıyla devletlerin iç işlerini barış alanı içinde yer almayı kabul etmek ve dolayısıyla onu düşük siyaset kategorisine yerleştirmek zordur. Başka bir deyişle, iç siyasetin iyi bir yaşam alanı olduğunu iddia eden Martin Wight'la, uluslararası siyasetin güvenlik ve hayatta kalma alanı olduğunu ya da altıncı ilkesinde siyasi alanın olduğunu belirttiğinde Hans Morgenthau'yla aynı fikirdeyim. Diğer alanlardan özerktir, dolayısıyla uluslararası alan analitik olarak farklıdır (Morgenthau, 1973: 13).

4.5.3. Ortak Amaçlar ve Tutkular

Her teori birileri ve bir sebepten dolayı üretilir. Hemen hemen her uluslararası ilişkiler teorisi kitabı, gerçekçilik tartışmasında, disiplinin temel amacının uluslararası siyasetin nesnel bir tanımını geliştirmek olduğunu ifade ediyor. Bununla birlikte, bu amaca ek olarak, gerçekçi teorisyenler karar vericiler, politika planlayıcıları ve devlet liderleri için rehberlik ve politikaya uygun tavsiyelerde bulunmak için çalıştılar. Başka bir deyişle, uluslararası siyaset gerçekçiliğinin nesnel bir analizini geliştirmenin yanı sıra, liderler için rehberlik etmeyi de amaçlamıştır. Her iki amaç da kurucu babası Morgenthau tarafından tanımlandı.

Geleneksel jeopolitikler, devletler arasındaki ilişkileri daha iyi anlamak için bir politika rehberi olarak hizmet etmeyi ve bilimsel bir yaklaşım geliştirmeyi amaçlamıştır. Bununla birlikte, birinci bölümde gösterildiği gibi, tüm jeopolitik teoriler, belirli bir ülkeyi, özellikle de hegemonyayı destekleme amacına dayanmaktadır. Jeopolitik, her şeyden öte, devlete politik eylem için araçlar ve rehberlik sağlamak için tasarlanmıştır. Dolayısıyla, jeopolitik teoriler ya egemen güçler tarafından ya da egemen güçler için, hegemon (biri olduğunda) ve orta-sözde olanlar için üretilir. Bölgesel düzeyde statükoyu değiştirme ve iradeye sahip olan güçler.

Bu kadar iddialı bir amacı hedeflerken, her iki yaklaşım da bilimsel olma isteğini paylaştı. Ratzel ve Mackinder'den Haushofer'e kadar tüm jeopolitik kuramcılar, jeopolitik bilimi yaratmayı amaçladı. Ancak asıl amacı belli bir devletin çıkarlarını geliştirmek olduğu için, disiplin hiç bir zaman en iyi yarı bilimsel karakterden kaçmayı başaramamıştır.

Gerçekçiliğin, dünya siyasetine Morgenthau Siyaseti ile başlayarak, uluslar arası yaklaşımı, en azından, herhangi bir sosyal bilimin olabileceği ölçüde, bilimsel olduğu savunulabilir. Ancak jeopolitik düşünce pratikte hüküm sürdüğü için, gerçekçilik, bu uygulamanın teorik ifadesi olarak, dünyanın jeopolitik gerçeklere uygun olarak yarattığı varsayımlarından kaçınamamıştır. Üstelik hem jeopolitik teorisyenler hem de realistler siyasetin entelektüelleriydi(Morgenthau, 1973: 13). Bazı temel uluslararası ilişkiler teorisi metinleri, realizmin, devletlerin kendi koruma ve çıkarlarını sürdürmeleri için realpolitik ilkelerine dayanan bir rehber sağladığını iddia eder. Bu şekilde tanımlandığında, farklı değildir. jeopolitikten. Bu nokta, klasik jeopolitik ve realizm arasındaki tutarlılığın zorunlu ve kaçınılmaz olduğunu da ortaya koymaktadır.

Teorilerini devletler, iktidar ve milletler hakkındaki temel varsayımlar üzerine inşa etmek, her iki yaklaşımın da zaman içinde ve dünya genelinde geçerli olduğunu iddia etmektedir. Ondokuzuncu ve yirminci yüzyılın geleneksel jeopolitik kuramcıları dünyanın nasıl çalıştığını bilme konusunda özgüvenlerini dile getirdiler. Gerçekçiliğin nasıl bir yaş bilgeliği olduğunu kanıtlamak için, realistler genellikle on altıncı yüzyıl İtalyan siyaset düşünürü Niccolo Machiavelli ve on yedinci yüzyıl İngiliz filozofunun düşüncelerine atıfta bulunuyorlar. Thomas Hobbes, hatta dahası Yunan tarihçi Thucydides'e. Jeopolitik düşünürler, diğer taraftan, onların teorileri tarih ve coğrafya arasındaki korelasyon üzerine inşa ve hırsla dünya tarihi ve coğrafya özünü yakalamak nişan savunuyorlar. Gerçekten de, jeopolitik teorinin tek amacı, dünya politik arenasını yöneten temelsiz zamansız ve değişmez yasaların coğrafya ve tarihteki yerini keşfetmektir. Özünde, her iki yaklaşım da, uluslararası politikaların temel gerçekleri ve temel doğası hakkındaki bilgiden daha azını hedeflememektedir.

Dahası, her iki yaklaşımın kuramcıları, teorilerini, kendilerini çevrelerinden ayırabilecekmiş gibi sunmuşlardır. Yazılarında, kendilerini bağlamlarından soyutladılar ve dünyayı olduğu gibi, bir uzmanlık önbellesi ile tasvir ettiklerini iddia ettiler.

Her iki yaklaşım da ortak dünya görüşlerini ifade eden ortak varsayımları paylaşır. İkisi de uluslararası alemin doğasını anarşik olarak görüyorlar. İkisi de devletleri siyasal alanda birincil aktörler olarak görüyor ve her ikisinin de devletlerin temel amacının iktidar arayışı ve bununla birlikte uluslararası ilişkilerin anarşik yapısında öncelik olduğunu düşünüyorlar. Her iki yaklaşım da benzer normatif dünya resmini çiziyor.

Agnew, Avrupa'nın dünya mirasının büyük bir kısmının, jeopolitik hayal gücü biçiminde miras bırakılan dünya siyasetiyle ilgili sağduyuların devam eden gücü olduğunu öne sürmektedir (Agnew, 2002: 91). Bu ortak duyu, kamuoyunun, politikacıların ve liderlerin ortak noktasıdır. Pratik ve dolayısıyla teorinin temelini oluşturur. Eğer uluslararası ilişkilerin sağduyu Avrupa jeopolitik mirasıysa, bu mirasın Amerikan biliminin gidişatını değiştiren Avrupalı göçmenler tarafından ABD'ye getirildiğini ileri süreceğim.

4.5.4. Göçmenlerin Etkisi

Realizm ve jeopolitik arasındaki bir başka ortak nokta ise, ABD'den Avrupa'ya göç eden etki araştırmacılarının her iki alanda da sahip olduklarıdır. Hoffman'ın belirttiği gibi, bu akademisyenler Amerikan akademik disiplinlerinin, özellikle de Uluslararası İlişkilerin gelişmesinde çok önemli bir rol oynamışlardır. Hoffman, felsefi eğitimi ve kişisel tecrübesi Amerikalı akademisyenlerden oldukça farklı olan bu bilginlerin yalnızca bir yetenek enjeksiyonu değil, farklı bir çeşit yetenek sağladığını ileri sürdü.

Hoffman, ABD'de, jeopolitik zihniyetin gelişmesiyle ilgili iki ismin özellikle önemli olduğunu belirtiyor. Birincisi, ilk bölümde ele aldığımız Nicholas Spykman ve ikincisi Hans Morgenthau idi.

Morgenthau, aynı yıl, Halford Mackinder'ın ünlü adresini verdiğini doğdu. Uluslararası İlişkiler disiplininin Alman doğumlu Amerikalı kurucusu ve uluslararası siyasetin iktidar rolünün önde gelen analisti olarak bilinir (Morgenthau, 2010).

Encyclopedia Britannica'nın hesaplarına göre, Berlin, Frankfurt ve Münih Üniversitelerinde hukuk eğitimi alan Morgenthau, Cenevre'deki yüksek lisans eğitimini tamamladı, 1927'de bara kabul edildi ve

Frankfurt'ta İş Hukuku Mahkemesi başkan yardımcılığı yaptı. Adolf Hitler'in 1933'te Almanya'da iktidara yükselişi nedeniyle 1937'de ikametgahı aldığı ABD'ye göç etti ve 1943'te vatandaşlık kazandı. 1937'de Brooklyn (New York) Koleji'nin fakültelerinde öğretmenlik yaptı. –39), Missouri-Kansas Üniversitesi (1939-43), Chicago Üniversitesi (1943–71), New York Şehir Üniversitesi Şehir Koleji (1968-74) ve Sosyal Araştırmalar için Yeni Okul (1974-80) (Morgenthau, 2010) .

1948'de Morgenthau, klasik realist yaklaşımın temellerini atan meşhur Siyasi Milletlerini yayınladı. Morgenthau, siyasetin nature belirsiz değişmez yasalar tarafından yönetildiğini ve devletlerin bu yasaların anlaşılmasından rasyonel ve nesnel olarak doğru eylemleri çıkarabileceğini savundu. ” (Morgenthau, 2010) Realist teorinin yukarıda bahsedilen bütün varsayımlarının tartışılması abartı olmazdı. Morgenthau'nun çalışmalarına bağlı. Morgenthau'nun kuramının merkezi, uluslararası siyasetin egemen hedefi olarak iktidar kavramı ve iktidar açısından ulusal çıkar tanımlamasıydı. Hukuktaki arka planına rağmen, iktidar siyasetinin önceliğini savundu ve iktidardakilere rehberlik edecek bir teori yaratmayı hedefledi (Hoffman, 1977: 47).

Hoffman'ın görüşlerinin paylaşılması Göçmenlerin ABD'de Uluslararası İlişkilerin gelişiminde merkezi bir rol oynadığını ve burada geleneksel Avrupa jeopolitiği ile gerçekçi teori arasında güçlü bir bağ kurulmasına yardımcı olduğunu iddia ediyorum. Ayrıca, bu bağlantının sadece göçmenler tarafından değil, aynı zamanda Avrupa'da eğitim görmüş ve jeopolitik zihniyeti benimsemiş bazı önemli Amerikan siyasi figürleri tarafından da kurulduğunu iddia ediyorum. Bu konuda çok önemli bir isim, Soğuk Savaş jeopolitiği üzerindeki doğrudan etkisi ve birinci bölümde gözden geçirdiğimiz koruma politikası olan George Kennan'dır.

George Kennan'ın Rus siyasetini incelemek için Almanya'ya gönderilmemiş olması ve Alman jeopolitik zihniyetini ve o zamanlar Mackinder'ın Heartland Teorisine verdiği önemi öğrenmemiş olsaydı, tarihin belki de oldukça farklı. Sovyetler Birliği'ni, daha sonra ABD'nin dostunu değil, aynı zamanda Heartland hükümdarını, ABD hegemonyası için bir tehdit olarak kabul eder miydi ve ünlü uzun telgrafını Washington'a Sovyet tehdidine dair uyarısını gönderir mi?

Açıkçası, bu sorunun net bir cevabı yoktur. Bununla birlikte, göçmenlerin yanı sıra Avrupalıları eğiten Amerikan siyaset bilimcilerin de uluslararası ilişkilerin gelişimini etkilediğini ve her ikisinin de disiplini jeopolitik zihniyete oturtmaya çalıştığını iddia etmek mümkündür. Terim İkinci Dünya Savaşı sonrası dönemde neredeyse yasak olsa da, sonunda 1970'li yıllarda ABD'de kullanıma giren bir göçmen Henry Kissinger oldu.

Avrupalı émigrés, felaketten kaçınmayı ve yeni bir ABD hegemonyası vaadiyle heyecanlandırmayı amaçladı ve ABD yönetimine rehberlik etti. Ancak, yaptıkları çalışmalarda, bu insanların ve teorilerinin Avrupa üzerindeki feci etkilerine şahit olduklarından, jeopolitik ya da Mackinder ya da Ratzel ya da Haushofer'den bahsetmediler. Bu göçmenler, jeopolitiğin kötülüğünü şahsen deneyimleyen insanlardı. Üstelik, tüm alan ABD'de bir hastalık veya enfeksiyon olarak görüldüğünden, jeopolitik kelimesinin çağrışımına kesinlikle karar verilmemiştir. Kelimenin kendisi ve onun yandaşları, İkinci Dünya Savaşı'nın küllerinde gömülmek zorunda kalan şeylerdi.

Sonunda, teorisyenler kendi tarihsel deneyimleriyle şartlanırlar. Bu deneyimler kendi işlerinden yapay olarak ayrılamazlar çünkü inşa ettikleri teorik dünyalara gömülüdürler.

Bu göçmenler Amerikan ideallerine inandılar ve yeni vatandaşlar olarak ülkenin gücünü desteklemeyi ve hegemonyanın bakımını bilimsel hatlar boyunca sürdürmeyi istediler. Bu, Amerikan biliminin uluslararası ilişkiler disiplininin nasıl doğduğuydu ve bu, jeopolitiğin ve kurucu babalarının isimlerinin akademik çevrelerden tamamen silindiği bir zamanda gerçekleşti. Nihayetinde, uluslararası ilişkiler, insanlığın savaş trajedisinden doğdu ve Avrupalı göçmenleri, geleneksel jeopolitik ve uluslararası ilişkilerin gerçekçi paradigması arasındaki görünmez köprüyü oluşturdu.

SONUÇ

Batı siyasal bilimindeki bir önceki merkeziyete rağmen, çağdaş siyaset teorilerindeki materyalist tartışmalar, birçok politik ve entelektüel gelişmeden dolayı ihmal edilmekte ve zayıflatılmaktadır. 19. yüzyılın sonları ve 20. yüzyılın başlarındaki geniş jeopolitik edebiyat, teorik olarak belirsiz, determinist ve indirgemeci idi, fakat klasik Marksizmle birlikte, endüstri ve Darwin devrimlerine tepki olarak daha önceki materyalist argümanları tarihselleştirme girişiminin bir kolu idi. Jeopolitiği daha kavramsal olarak sağlam ve sofistike bir teori olarak yeniden formüle edebilmek için, tarihsel güvenlik materyalizmi olarak jeopolitiği inşa etmek için Marx'ın tarihsel (üretim) materyalizminin aygıtının genelleştirilmiş bir versiyonunu kullanıyorum. Bu modelde, coğrafyanın ve teknolojinin etkileşimi tarafından oluşturulan yıkım güçleri, farklı koruma türlerinin güvenlik işlevlerini belirler. Gerçekçi ve cumhuriyetçi (proto-liberal) güvenlik uygulamalarından damıtılmış olan iki rekabet tarzı, gerçek-devlet ve federal-cumhuriyetçi, farklı silahlanma biçimleri ve kurum oluşturma modellerini (asimetrik bağlanma ve ortak bağlama) gerektirmektedir. ve sonuç olarak farklı politik yapılar (cumhuriyetler ve devlet-birliklerine karşı anarşi ve hiyerarşi) üretirler. Bu modların ve onların eşlik eden yapılarının güvenlik canlılığı, üç farklı yıkım kuvvetleri kümesine (erken-modern, küresel-endüstriyel ve gezegensel-nükleer) göre değiştiği varsayılmaktadır. Basit güvenlik, bedenlere uygulanan şiddetin yokluğu, ya şiddet içermeyen bir maddi bağlamın varlığından ya da şiddete dayalı siyasi kısıtlamaların varlığından kaynaklanabilir. Gerçek-devlet uygulamaları ve yapıları, şiddetin düşüklüğü ve hızı ile şiddet ve şiddetin yüksek olduğu maddi bağlamlarda işlevsiz olan maddi bağlamlarda güvenlik işlevi görürken, federal cumhuriyetçi uygulamalar ve yapılar için doğrudur. Ters çelişki,

bağlanma ve idealizm kavramlarının rolü önerilmekte ve daha fazla kavramsal çalışma için bir gündem ve ampirik araştırma ana hatlarıyla ortaya konmaktadır.

Jeopolitik pratiğin analiz araçları olarak senaryoların önemi abartılmamalıdır. Hem jeopolitik stratejiler hem de senaryolar, ekibin tartışmalarının doğrudan bir çıktısıdır. Senaryolar, ekibin odaklandığı konuları vurgulamakta ve dışarıda bırakılan konuları büyük ölçüde göz ardı etmektedir. İlginçtir ki, teknolojik ve ekonomik boyutlara sıkça değinilmeyen ve büyük itici güçler olarak kabul edilmeyen güç ve korku boyutlarına çok dikkat edildi. Bir başka ifade de, ilk proje temasının açıkça “bir sonraki dalga” a atıfta bulunmasına rağmen, ekibin dalga kalıplarına dair çok az kanıt görmesidir. Takımın beklentileri, döngüsel bir hareket veya dalgadan ziyade geri çevrilemez bir geçişe karşılık geldi. Jeopolitik, küresel, bölgesel veya yerel alanlarda hareket eder ve her zaman ilgi ve güç tarafından desteklenecektir. Bu iki unsurun uluslararası ilişkilerde izdüşümü ve temsili, politikacılar ve uluslararası kuruluşların / diğer devlet dışı aktörlerin liderlerinin nihayetinde vereceği kararlara rehberlik eden strateji ve senaryo gibi araçlar kullanılarak gerçekleştirilebilir.

XX. yüzyılın sekizinci on yılının başlangıcı ve sosyo-insan alanından araştırmacılar tarafından ustaca istihdam edildi. Klasik vizyondaki bu tür bir kırılma, bugün bu bakış açısıyla analiz ve çalışmaların artık yapılmadığı anlamına gelmez. Bu bağlamda yanlış bir şey yoktur, aksine, endemik ve kimlik boşluklarını aşan ve kendini belli bir metodoloji ya da uzun bir süredir tek bir çalışma nesnesi ile tanımlayamayan bir bilimsel dal için yeni yaklaşımlar getirebilirler. Bu çalışma ile kamuoyuna tartışılan paradigmlar, çıkmazın üstesinden gelmek ve Soğuk Savaş'ın sona ermesinden sonra daha da görünür hale

gelen kritik jeopolitiğin çizgisini geliştirmek için bir çözüm önermeye çalışmışlardır.

KAYNAKÇA

- Agnew, John –Global Political Geography Beyong Geopolitics,|| International Studies Review, Vol. 2, No. 1, 2002, pp. 91-99.
- Alfred Thayer Mahan," Encyclopædia Britannica Online, 15 June 2010 <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/357900/Alfred-Thayer-Mahan>.
- Bloom, William, Personal Identity, National Identity and International Relations, Cambridge University Press, 1990.
- Brian, Moynahan, Russian Century: A History of the Last Hundred Years, New York: Random House, 1994, p.4
- Bülent Ulaş, Jeopolitik; Türkiye'nin Milli Güvenliği ve Avrupa Birliği Üyelik Süreci, İstanbul, Başlık, 2011, s. 99
- Cahnman, Werner J., –Concepts of Geopolitics,|| American Sociological Review, Vol. 8, No. 1, 1943, pp. 55-59
- Cambridge: Blackwell, 1993, p. 161
- Canetti, Elias, Crowds and Power, London: Penguin, 1973
- Carlton Hayes, A Political and Cultural History of Modern Europe, New York: Macmillan, 1939, p. 132.
- Dodds, Klaus, Geopolitics: A Very Short Introduction, New York: Oxford University Press, 2007
- Ferrari, Bruno de Almeida, –Some Considerations About the Methods and the Nature of Political Geography and Geopolitics,|| 15 June 2010, [www.ciari.org/investigacao/ Politicalgeo_ geopolitic.pdf](http://www.ciari.org/investigacao/Politicalgeo_geopolitic.pdf)
- Flint, Colin, Introduction to Geopolitics, London: Routledge, 2006, p. 20
- Francis Fukuyama, —Reflections on the End of History: Five Years Later,|| History and Theory, Vol. 34, No. 2, 1995, p. 27

Francis Fukuyama, –The End of History,|| in Toal; Dalby and Routledge (eds.), The Geopolitics Reader, pp. 114-124.

Fred Halliday, Rethinking International Relations, London: MacMillan, 1994, p. 8

Hagan, Charles B., –Geopolitics,|| The Journal of Politics, Vol. 4, No. 4, 1942, pp. 478-490

Herwig, Geopolitik: Haushofer, Hitler and Lebensraum,|| Journal of Strategic Studies, Vol. 22, Issue 3&3, 1999, pp. 218-241.

Hoffman, Stanley, An American Social Science:International Relations,|| Daedalus, Vol. 106, No.3, 1977, pp. 41-60.

Jenkins, Richard, Social Identity, London; New York: Routledge, 1996.

Jill Steans; Lloyd Pettiford, International Relations: Perspectives and Themes, Edinburgh: Pearson Education Limited, 2001, p. 222.

John Rennie Short, An Introduction to Political Geography, London: Routledge, 2003, p. 18

Kaiser Ward; Wood, Dennis, Seeing Through Maps: The Power of Images to Shape Our World View, ODT Inc., 2001, [http:// www.odt.org/mcart/index.cgi? code=3 & cat=5](http://www.odt.org/mcart/index.cgi?code=3&cat=5)

Kearns, Gerry, –Imperial Geopolitics: Geopolitical Visions at the Dawn of the American Century,|| in Agnew, John; Mitchell, Katharyne; Toal, Gerard (eds.), A Companion to Political Geography, Oxford: Blackwell, 2003, pp. 173-187

Kurt Vowinckel, —Zum Begriff Lebensraum,|| Zeitschrift für Geopolitik, Vol.16, 1939, pp. 638-639, quoted in Hagan, —Geopolitics,|| p. 488

London: Penguin, 1994, p. 119.

Lui Hebron; John F. Stack, –The Internationalisation of Ethnicity: The Crises of Legitimacy and Authority in World Politics,|| Lui Hebron; John

F. Stack (eds.) *The Ethnic Entanglement: Conflict and Intervention in World Politics*, Connecticut: Praeger, 1999, p2.

Mackinder, Halford J., -The Geographical Pivot of History,|| *The Geographical Journal*, Vol. 23, No. 4, 1904, pp. 421-437.

Marysia Zalewski; Cyntia Enloe, -Questions About Identity in International Relations,|| in Ken Booth; Steve Smith (eds.), *International Relations Theory Today*, Cambridge: Polity, 1996, p. 294

Monroe Doctrine," *Encyclopædia Britannica Online*, 15 June 2010, <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/390243/Monroe-Doctrine>

Morgenthau, *Politics Among Nations: The Struggle for Power and Peace*, New York: Alfred A Knopf, 1973, p. 13.

Morgenthau,|| *Encyclopedia Britannica Online*, 15 June 2010, <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/392323/Hans-Joachim-Morgenthau>

Natter, Wolfgang, -Geopolitics in Germany, 1919-45,|| in Agnew, John; Mitchell, Katharyne; Toal, Gerard (eds.), *A Companion to Political Geography*, Oxford: Blackwell, 2003, pp. 187-204

Nazan Aksoy, *Çokkültürlülük Üstüne, Modernleşme ve Çokkültürlülük*, Helsinki Yurttaşlar Deneği, İstanbul: İletişim, 2001, p. 51

Neocleous, Mark, -Off the Map: On Violence and Cartography,|| *European Journal of Social Theory*, Vol. 6, No. 4., 2003, pp. 409-425

Nicholas Abercrombie; Stephen Hill; Bryan S. Turner, *The Penguin Dictionary of Sociology*,

Nuri Yurdusev, *Perceptions and Images in Turkish (Ottoman)-European Relations*,|| in Tare Ismael; Mustafa Aydın (eds.), *Turkey's Foreign Policy in the 21st Century*, Aldershot: Ashgate, 2003, p. 82.

Ömer Budak, Türkiye'nin Dünya Ülkeleri Açısından Jeopolitik Önemi ve Avrasya'daki Yeri, Ankara, Bilge Yayınları, Birinci Baskı, Mart 2006, s.12

Ratzel, Friedrich, –Studies in Political Areas: The Political Territory in Relation to Earth and Continent,|| The American Journal of Sociology, Vol. 3, No. 3, November 1897, pp. 297-313.

Roger Osborne, Civilization: A New History of the Western World, London: Vintage, 2007, p. 4

Ronald Hee, –World Conquest: The Heartland Theory of Halford J. Mackinder,|| 15 June 2010,

http://www.argumentations.com/Argumentations/StoryDetail_1040.asp.

Samuel P. Huntington, –The Clash of Civilizations,|| in Toal; Dalby; Routledge (eds.), The Geopolitics Reader, pp.159-169

Short, John Rennie, An Introduction to Political Geography, London: Routledge, 2003.

Short, John Rennie, The World Through Maps: A History of Cartography, New York: Firefly Boks Ltd., 2003.

Thomas P.M. Barnett, The Pentagon's New Map: War and Peace in the Twenty-First Century, London: Penguin, 2004

Tooze, Roger, –Prologue: States, Nationalisms and Identities-Thinking in IR Theory,|| Identities in International Relations, Krause, Jill; Renwick, neil (eds.), Oxford: St. Anthony's College, 1996, pp. 16-20

Walker Connor, Ethnonationalism: A Quest for Understanding, Princeton: Princeton University Press, 1994, p. 94.

Walter Hixson, George F. Kennan: Cold War Iconoclast, Columbia University Press: New York, 1989, p. 6.

William Outhwaite; Tom Bottomore (eds.), *Dictionary of Twentieth Century Social Thought*,
Zbigniew Brzezinski, *The Grand Chessboard*, New York: Basic Books,
1997, p. 3.